บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ครั้งนี้ ดำเนินไปตามลักษณะของกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ของครูต้นแบบในโรงเรียนขนาดเล็ก
2. เพื่อสร้างและหาคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก
4. เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก

การวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนของการวิจัย ดังนี้

ผลการวิจัยขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ของครูต้นแบบในโรงเรียนขนาดเล็ก

จากการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของนักการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัย ทำให้ได้องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นประเด็นการสัมภาษณ์วิธีการจัดการเรียนรู้ของครูต้นแบบในโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนี้

1. การเตรียมการก่อนการจัดการเรียนรู้
   - 1.1 การจัดหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้
   - 1.2 การจัดกลุ่มผู้เรียน
   - 1.3 การเตรียมสื่อการเรียนรู้ หรือแหล่งการเรียนรู้
   - 1.4 การเตรียมห้องเรียน การจัดบรรยากาศในการเรียนรู้
   - 1.5 ปัจจัยอื่นๆ
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
   - 2.1 การนำเข้าสู่บทเรียน
   - 2.2 การทบทวนความรู้เดิม การนำเสนอภาพรวมของบทเรียนใหม่
   - 2.3 เทคนิค วิธีการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
   - 2.4 การใช้สื่อการเรียนรู้
   - 2.5 การให้คำแนะนำ ดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ในระหว่างการเรียนรู้

2.6 การบริหารจัดการชั้นเรียน

2.7 เทคนิค วิธีการในการสรุปองค์ความรู้

2.8 ปัจจัยอื่นๆ

3. การประเมินผลการเรียนรู้

3.1 การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

3.2 การนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

3.3 ปัจจัยอื่นๆ

ผลการสัมภาษณ์ครูต้นแบบ ทั้ง 5 ท่าน มีรายละเอียดที่สรุปได้ดังนี้

ตาราง 9 แสดงผลการสัมภาษณ์ครูต้นแบบ เรื่อง ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ของครูต้นแบบในโรงเรียนขนาดเล็ก

ประเด็นการสัมภาษณ์	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	2	3	4	5	ข้อสรุป (บทบาทสำคัญของครู)
1. การเตรียมการก่อนการจัดการเรียนรู้ 1.1 การจัดหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้	"...มีการวิเคราะห์หลักสูตร จัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ แต่ละหน่วยการเรียนรู้มีการฝึกทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน..."	"...จัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการใช้วิชาภาษาไทยเป็นแกน บูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ..."	"...จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาด้วยตนเองเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด..."	"...มีการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังหรือตัวชี้วัด มาจัดทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระฯ ที่มีความหลากหลาย เลือกใช้ให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละรุ่น แต่ละกลุ่ม..."	"...ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นแกน พัฒนาเป็นหลักสูตรสถานศึกษา..."	ออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ - วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 -จัดทำหน่วยบูรณาการโดยใช้ภาษาไทยเป็นแกน - เชื่อมโยงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับหน่วยการเรียนรู้
	"...ทำโครงการพี่น้องคล้องแขนกันเรียนและโครงการพี่ไข่น้องขวัญ เพื่อให้พี่ช่วยสอนเสริมน้อง..."				"...ออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นกิจกรรมหน้าเสาธงและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น ชมรมภาษาไทย..."	- ออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียนตามหน่วยการเรียนรู้

ตาราง 9 (ต่อ)

ประเด็นการสัมภาษณ์	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	2	3	4	5	ข้อสรุป (บทบาทสำคัญของครู)
	"...แต่ละหน่วยการเรียนรู้ ให้มีการฝึกทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน..."	"...จัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการใช้วิชาภาษาไทยเป็นแกน บูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ..."	"...ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด..."	"...จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยใช้ภาษาไทยเป็นแกน..."		จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ - จัดสาระการเรียนรู้ภายในหน่วยโดยใช้ภาษาไทยเป็นแกน บูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ - ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เน้นการฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน - ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด

ตาราง 9 (ต่อ)

ประเด็นการสัมภาษณ์	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	2	3	4	5	ข้อสรุป (บทบาทสำคัญของครู)
	"...จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยใช้ภาษาไทยเป็นแกน..."	"...จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ภาษาไทยเป็นแกน..."	"...เตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกันกับโรงเรียนข้างเคียงในลักษณะการจัดการเรียนรู้แบบรวมโรงเรียน..."	"...จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระฯ ที่มีความหลากหลาย เลือกใช้ให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละรุ่น แต่ละกลุ่ม..."	"...จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ภาษาไทยเป็นแกน..."	- จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นแกน
1.2 การจัดกลุ่มผู้เรียน	"...จัดกลุ่มผู้เรียนคละความสามารถ ทั้งเด็กเก่ง เด็กปานกลาง และเด็กอ่อน..."	"...จัดกลุ่มผู้เรียนคละกันระหว่างชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 แต่ละกลุ่มจะมีทั้งนักเรียน ป.5 และ ป.6..."	"...จัดกลุ่มผู้เรียนคละกันระหว่างโรงเรียน ในรายวิชาหลัก 4 รายวิชาคือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ..."	"...จัดกลุ่มผู้เรียนคละความสามารถทั้งเด็กเก่ง เด็กปานกลาง และเด็กอ่อน..."	"...จัดกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน เพื่อเตรียมกิจกรรมเตรียมสื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม..."	จัดกลุ่มผู้เรียนคละความสามารถ/ระดับชั้น - จัดกลุ่มผู้เรียนคละความสามารถ ภายในกลุ่มมีทั้งเด็กเก่ง เด็กปานกลาง และเด็กอ่อน - จัดกลุ่มผู้เรียนคละระดับชั้น

ตาราง 9 (ต่อ)

ประเด็นการสัมภาษณ์	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	2	3	4	5	ข้อสรุป (บทบาทสำคัญของครู)
	"...จำนวนสมาชิกในกลุ่มมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ขึ้นอยู่กับกิจกรรมในแต่ละครั้ง..."	"...รายชื่อสมาชิกในกลุ่มค่อนข้างคงที่ มีการเปลี่ยนแปลงบ้างเป็นบางคน และนานๆ ครั้ง..."	"...สมาชิกในกลุ่มมีการเปลี่ยนแปลงบางครั้ง เนื่องจากนักเรียนมาจากต่างโรงเรียนอยากรู้จักเพื่อนใหม่บ้าง..."	"...สมาชิกในกลุ่มเปลี่ยนแปลงบ้างขึ้นอยู่กับผู้เรียนเป็นสำคัญ..."	สมาชิกในกลุ่มเปลี่ยนแปลงได้ เช่น นักเรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้นเปลี่ยนจากกลุ่มอ่อนมาอยู่กลุ่มปานกลางได้..."	- กำหนดสมาชิกในกลุ่มโดยมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของกิจกรรม
1.3 การเตรียมสื่อการเรียนรู้ หรือแหล่งการเรียนรู้	"...ใช้สื่อเทคโนโลยีต่างๆ ที่ครูผลิตขึ้นเอง เช่น โปรแกรม Power point presentation โปรแกรมสร้างสื่อ e-book ใช้สื่อโทรทัศน์ทางไกล (ETV)..."	"...เตรียมสื่อตามแผนการเรียนรู้ เตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ ไว้บริการนักเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ และเครื่อง printer..."	"...จัดเตรียมสื่อให้เหมาะสม และเพียงพอกับจำนวนนักเรียน..."	"...ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อต่างๆ ผลงานนักเรียนจากปีที่แล้ว สามารถนำมาใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ให้กับนักเรียนรุ่นต่อไปได้ เช่นสมุดคำศัพท์ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สูตรคูณที่จัดทำเป็นหนังสือเล่มเล็ก..."	"...เตรียมสื่อสิ่งพิมพ์ เช่นหนังสือพิมพ์ นิตยสาร ไว้ให้นักเรียนใช้ค้นคว้าเพิ่มเติม สื่อที่ใช้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ นำมาตกแต่งชั้นเรียนได้ผลงานนักเรียน นำมาจัดแสดงเป็นนิทรรศการตามป้ายและผนังห้อง..."	จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้อย่างหลากหลาย - เตรียมสื่อการเรียนรู้โดยครูผลิตขึ้นเองและนักเรียน มีส่วนร่วมในการผลิต - จัดหาสื่อจากแหล่งอื่นๆ - เตรียมสื่อหลากหลายทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อโทรทัศน์ทางไกล - จัดหาคอมพิวเตอร์ และ printer ไว้บริการนักเรียน

ตาราง 9 (ต่อ)

ประเด็นการสัมภาษณ์	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	2	3	4	5	ข้อสรุป (บทบาทสำคัญของครู)
	"...จัดสื่อให้นักเรียนไว้ค้นคว้า หรือซ่อมเสริม..."	"...เตรียมสื่อสำรองให้นักเรียนใช้เรียนรู้และค้นคว้าเพิ่มเติม เตรียมพร้อมไว้ในชั้นเรียนเสมอ..."	"...ใช้สื่อร่วมกันระหว่างโรงเรียน มีการยืมสื่อกันและวางแผนการใช้ร่วมกัน..."			- เตรียมสื่อสำรองให้นักเรียนใช้เรียนรู้และค้นคว้าเพิ่มเติม - มีการวางแผนการใช้สื่อร่วมกันระหว่างโรงเรียน
	"...จัดทำแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน และแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน..."	"...นำนักเรียนไปเรียนรู้นอกห้องเรียน นอกโรงเรียน..."	"...จัดทำแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน และใช้แหล่งเรียนรู้ร่วมกันระหว่างโรงเรียน..."	"...จัดทำแหล่งเรียนรู้ภายในบริเวณโรงเรียน นำนักเรียนไปเรียนรู้แหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน..."	"...นำนักเรียนไปเรียนรู้ จากแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน และเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น..."	จัดเตรียมแหล่งการเรียนรู้อย่างหลากหลาย - จัดเตรียมแหล่งเรียนรู้บริเวณโรงเรียน - วางแผนนำนักเรียนไปเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน - วางแผนให้นักเรียนได้เรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น - วางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ร่วมกันระหว่างโรงเรียน

ตาราง 9 (ต่อ)

ประเด็นการสัมภาษณ์	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	2	3	4	5	ข้อสรุป (บทบาทสำคัญของครู)
	"...จัดตกแต่งป้ายนิทรรศการในบริเวณโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้..."	"...จัดทำห้องสมุดใต้ต้นไม้ โดยจัดหนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสือนอกเวลา เตรียมไว้ให้นักเรียนอ่าน เมื่อมีเวลาว่าง..."	"...จัดทำแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน และใช้แหล่งเรียนรู้ร่วมกันระหว่างโรงเรียน..."			- จัดตกแต่งป้ายนิทรรศการในบริเวณโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ - จัดมุม สถานที่ไว้สำหรับนักเรียนได้อ่านหนังสือเมื่อมีเวลาว่าง
1.4การเตรียมห้องเรียน การจัดบรรยากาศในการเรียนรู้	"...เตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ ไว้บริการนักเรียน เช่น โทรทัศน์สำหรับชมรายการทีวีทางไกลผ่านดาวเทียมมีเครื่องคอมพิวเตอร์และเครื่อง printer ไว้ประจำห้องเรียน..."	"...เตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ ไว้บริการนักเรียน เช่น มีเครื่องคอมพิวเตอร์ และเครื่อง printer ไว้ประจำห้องเรียน ห้องเรียนมีป้ายนิเทศและจัดเป็นพื้นที่ใช้สอยได้ทุกพื้นที่ กั้นสัดส่วนโดยใช้ชั้นวางของเป็นฉาก..."	"...เตรียมห้องเรียนที่มีขนาดเพียงพอกับจำนวนนักเรียนหลายๆ โรงเรียนที่มาเรียนร่วมกัน จัดบรรยากาศให้มีความสวยงาม น่าเรียนอยู่เสมอ จัดหาเครื่องเสียงไว้ประจำห้อง..."	"...ใช้ห้องเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้โดยการจัดแสดงนิทรรศการกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ใช้ห้องคอมพิวเตอร์ซึ่งอยู่ติดกันเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ของนักเรียน..."	"...เตรียมห้องเรียนโดยไม่ใช้โต๊ะ เก้าอี้นักเรียน แต่ใช้เป็นโต๊ะญี่ปุ่น และให้นักเรียนนั่งกับพื้นซึ่งปูกระเบื้องถูสะอาด ระหว่างทำกิจกรรม นักเรียนสามารถนั่งเหยียดขาหรือนอนได้ตามสบาย..."	- เตรียมโสตทัศนูปกรณ์ต่างๆ เช่น โทรทัศน์ เครื่องเสียง - เตรียมเครื่องคอมพิวเตอร์และเครื่อง printer ไว้บริการนักเรียน - เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม เช่น โต๊ะญี่ปุ่น ชั้นวางของ

ตาราง 9 (ต่อ)

ประเด็นการสัมภาษณ์	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	2	3	4	5	ข้อสรุป (บทบาทสำคัญของครู)
2.การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2.1 การนำเข้าสู่บทเรียน	"...แจ้งวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ทราบ..."	"...แจ้งวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบทุกครั้ง ..."	"...แจ้งวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนการจัดการเรียนรู้ทุกครั้ง ..."	"...แจ้งวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบทุกครั้ง ..."	"...บอกวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบทุกครั้งบอกให้นักเรียนทราบว่าหลังการเรียนรู้ครั้งนี้ นักเรียนควรรู้อะไร..."	- จัดตกแต่งชั้นเรียนและป้ายนิเทศให้สวยงาม เป็นแหล่งเรียนรู้ - มีการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แจ้งวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ - มีการแจ้งวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบทุกครั้ง

ตาราง 9 (ต่อ)

ประเด็นการสัมภาษณ์	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	2	3	4	5	ข้อสรุป (บทบาทสำคัญของครู)
2.2 การทบทวนความรู้เดิม การนำเสนอภาพรวมของบทเรียนใหม่	"...ทบทวนความรู้เดิมก่อนการจัดการเรียนรู้ทุกครั้งด้วยการใช้คำถามนำ ให้นักเรียนตอบสิ่งที่ได้เรียนรู้มาแล้ว..."	"...ปูพื้นฐานนักเรียนด้วยกิจกรรมต่างๆ นอกชั้นเรียน และกิจกรรมหลังเคารพธงชาติเช่น กิจกรรมน้องไหว้พี่ เพื่อสร้างความรักเคารพรุ่นพี่กิจกรรมเล่าข่าว เพื่อฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์..."	"...นำเสนอสิ่งที่นักเรียนจะได้เรียนรู้เป็นภาพกว้าง เนื่องจากนักเรียนมาจากหลายโรงเรียน..."	"...สุ่มตัวอย่างให้นักเรียนให้นำเสนอความรู้เดิม ที่นักเรียนได้เรียนรู้เมื่อครั้งที่แล้วให้เพื่อนๆ ช่วยนำเสนอเพิ่มเติม..."	"...ซักถามนักเรียนเพื่อดู พื้นความรู้เดิมของนักเรียน วัดพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียนก่อน เมื่อจะเริ่มหน่วยการเรียนรู้ใหม่..."	ทบทวนความรู้เดิม - มีการทบทวนความรู้เดิมก่อนการจัดการเรียนรู้ใหม่ - มีการนำเสนอภาพรวมของสิ่งที่นักเรียนจะได้เรียนรู้
2.3 เทคนิควิธีการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	"...ใช้แนวการสอนแบบบูรณาการโดยใช้ภาษาไทยเป็นแกน	"...ใช้วิธีการสอนหมวกหกใบ ในการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะในกิจกรรม เรื่องเล่าเช้านี้ เป็นกิจกรรมที่	"...ใช้วิธีการสอนแบบบูรณาการ โดยใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้หลักเป็นแกน ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์	"...ใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยประยุกต์ใช้เทคนิคจิ๊กซอร์ ฝึกให้นักเรียนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เน้นการมีส่วนร่วมของ	"...ให้นักเรียนได้ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง โดยฝึกทักษะกระบวนการกลุ่มให้มากที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ ไม่ใช้การบอกความรู้แต่จะ	

ตาราง 9 (ต่อ)

ประเด็นการสัมภาษณ์	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	2	3	4	5	ข้อสรุป (บทบาทสำคัญของครู)
	จัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงไปยังกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เช่น ศิลปะการงานอาชีพฯ และสาระสุขศึกษาและพลศึกษา เป็นต้น	ดำเนินการทุกวันก่อนการจัดการเรียนรู้ ดำเนินกิจกรรมเป็นกลุ่มที่มีนักเรียนชั้น ป.5 และ ป.6อยู่ร่วมกันในกลุ่ม เพื่อฝึกทักษะการคิดอย่าง	วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ฝึกทักษะกระบวน การคิดให้มากที่สุดใช้ใบงาน ใบความรู้ประกอบเสริม ทักษะนักเรียนด้วยแบบฝึกหัดเสริม ..."	สมาชิกภายในกลุ่มฝึกให้นักเรียนได้ค้นพบความรู้ด้วยตนเองและการค้นพบความรู้ของกลุ่ม นำมา	ให้นักเรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง การมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละคนจะไม่เท่ากัน เช่น	ใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ - การบูรณาการโดยใช้ภาษาไทยเป็นแกน - วิธีสอนแบบหมวกหกใบ - การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วย เทคนิคจิ๊กซอร์ - การเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะกระบวนการกลุ่ม - การเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
	มีการฝึกให้นักเรียนค้นคว้าความรู้ด้วยตนเองทางinternet เป็นต้น..."	มีวิจารณญาณ และฝึกทักษะการฟัง การพูด และการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น..."		แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มอื่นๆ กลายเป็นองค์ความรู้ในระดับชั้นเรียน..."	นักเรียนบางคนฝึกแต่งประโยค 2-3 ประโยค แต่บางคนฝึกแต่งเป็นเรื่องราว..."	- ให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีภายในกลุ่ม และระหว่างกลุ่ม

ตาราง 9 (ต่อ)

ประเด็นการสัมภาษณ์	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	2	3	4	5	ข้อสรุป (บทบาทสำคัญของครู)
2.4 การใช้สื่อการเรียนรู้	"...จัดทำสื่อการเรียนรู้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ท้องถิ่นของเรา และผลิตเป็น e-book ให้นักเรียนได้เรียนรู้เพิ่มเติม..."	"...ใช้สื่อการเรียนรู้ประกอบทุกครั้งที่สอน ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น..."	"...ใช้สื่อประเภทใบความรู้ ใบงาน ให้นักเรียนใช้ ในแต่ละกิจกรรมอย่างเพียงพอ..."	"...ใช้สื่อหลากหลายเลือกใช้ให้เหมาะสม สื่อประเภทเกม เพลง เป็นการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนเป็นอย่างดี..."	"...ให้นักเรียนเป็นผู้ใช้สื่อจริงๆ ไม่ใช่ครูเป็นผู้ใช้สื่อ แล้วใช้วิธีสาธิตให้นักเรียนดูนักเรียนจะไม่เกิดการเรียนรู้..."	ใช้สื่อการเรียนรู้อย่างหลากหลาย - สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้มีความหลากหลายได้แก่สื่อสิ่งพิมพ์ ประเภท ใบงาน ใบความรู้ บัตรคำ แบบฝึก
	"...จัดทำสื่อการเรียนรู้เพิ่มเติม ปรับปรุงสื่อเดิมที่มีอยู่ให้เหมาะสมในลักษณะใช้ไปปรับปรุงไป สื่อที่ใช้สามารถใช้ได้ทุกระดับชั้น โดยเฉพาะสื่อเทคโนโลยีพวก e-book..."	"...มีการจัดทำสื่อการเรียนรู้โดยครูเป็นผู้ผลิต และบางส่วนนักเรียนเป็นผู้ผลิตในกิจกรรมพี่ไข่น้องขวัญ นักเรียนรุ่นพี่จะทำสื่อการเรียนรู้ใช้สอนน้อง โดยสื่อแต่ละชิ้นจะต้องผ่านการตรวจสอบจากครูผู้สอนก่อนใช้..."	"...จัดหาสื่อประเภทใบความรู้ ใบงาน จากแหล่งต่างๆ มาประกอบกับปรับเปลี่ยนเนื้อหา และกิจกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียน ใช้สื่อสำเร็จรูปที่มีขายทั่วไป และสื่อที่ได้รับจัดสรรจาก สพฐ. ด้วย..."	"...จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้แบบคละชั้นที่ได้รับจัดสรรจาก สพฐ. ตามโครงการพัฒนาการสอนแบบคละชั้น เตรียมเพลงและเกม ประกอบ โดยการคิดขึ้นเองบ้าง ประยุกต์จากเพลงของผู้อื่นบ้าง..."	"...จัดเตรียมสื่อไว้สำหรับใช้อย่างหลากหลาย เก็บเป็นชุดๆ ในห้องเรียน โดยเฉพาะแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านสะกดคำ ที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ เก็บสะสมคะแนนทีละชุด ตามความสนใจและศักยภาพ..."	สื่อเทคโนโลยี เช่น e-book และสื่อประเภท เพลง เกม เป็นต้น - สื่อที่ใช้มาจากการผลิตขึ้นเอง หรือได้มาจากแหล่งต่างๆ - นักเรียนเป็นผู้ใช้สื่อด้วยตนเอง - เตรียมสื่อให้มีความเพียงพอกับนักเรียน

ตาราง 9 (ต่อ)

ประเด็นการสัมภาษณ์	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	2	3	4	5	ข้อสรุป (บทบาทสำคัญของครู)
2.5 การให้คำแนะนำ ดูแล ช่วยเหลือผู้เรียนในระหว่างการเรียนรู้	"...ให้นักเรียนเรียนรู้จาก ETV ในวิชาที่ครูไม่ถนัด เช่น คณิตศาสตร์ชั้น ป.6 ครูได้เรียนรู้ไปพร้อมกับนักเรียนครูได้สังเกตวิธีการสอนเทคนิคการสอนจากการสอนของครูทาง ETV..."	"...ครูให้คำแนะนำ ดูแล ช่วยเหลือนักเรียน โดยการเดินไปสังเกตการทำงานของแต่ละกลุ่ม พูดคุย ซักถามนักเรียนแต่ละกลุ่ม ให้ข้อเสนอแนะทีละกลุ่ม ระหว่างนั้นนักเรียนคนใดที่มีข้อสงสัย สามารถซักถามเพิ่มเติมได้..."	"...ครูสังเกตการเรียนรู้ของนักเรียนทุกกลุ่ม รอให้นักเรียนได้อภิปรายกันก่อนและหาข้อสรุปด้วยตนเองเอง หากครูสังเกตเห็นว่านักเรียน ออกนอกประเด็นหรือไม่สามารถสรุปได้ ครูจึงเข้าไปช่วยเหลือ..."	"...ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะให้มากจนคล่อง นักเรียนคนใดที่ครูเห็นว่าบรรลุตามตัวชี้วัดแล้ว ครูจะมอบหมายให้ดูแลช่วยเหลือเพื่อนอื่นๆ ที่เรียนช้ากว่า แต่ครูเฝ้าสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนไม่ให้ลอกงานกัน และไม่ให้คนเก่งบอกคำตอบเพื่อน..."	"...หลังจากมอบหมายงานให้นักเรียนแล้ว ครูปล่อยให้นักเรียนได้ทำแบบฝึกหัดด้วยตนเองก่อน ถ้านักเรียนทำไม่ได้จริงๆ จึงมาพบครูเพื่อให้ครูอธิบายเพิ่มเติมเป็นรายบุคคล..."	ให้คำแนะนำช่วยเหลือ - สังเกตการเรียนรู้ของนักเรียนฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง - ให้คำแนะนำ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในกรณีที่นักเรียนต้องการความช่วยเหลือ - ระหว่างที่นักเรียนกำลังเรียนรู้ ค้นคว้า ครูควรอยู่ในชั้นเรียน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน - นักเรียนที่เรียนอ่อน ครูจัดซ่อมเสริมเป็นรายบุคคลโดยครู เพื่อนนักเรียน หรือนักเรียนรุ่นพี่
	"...นักเรียนที่เรียนอ่อนครูสอนซ่อมเสริมช่วงหลังเลิกเรียน	"...นักเรียนที่เรียนอ่อนครูสอนซ่อมเสริมให้รายบุคคลและมีพี่ไขช่วยเหลือ ดูแลเป็นพี่เลี้ยงด้วย..."	"...นักเรียนที่เรียนอ่อนครูผู้สอนแต่ละโรงเรียนจะรับผิดชอบสอนซ่อมเสริมให้เมื่อกลับไปที่โรงเรียนแล้ว..."	"...นักเรียนที่เรียนอ่อนครูมอบหมายให้เพื่อนช่วยดูแล อธิบายเพิ่มเติม..."	"...ครูสอนซ่อมเสริมนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยใช้เวลาว่างอื่นๆ..."	

ตาราง 9 (ต่อ)

ประเด็นการสัมภาษณ์	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	2	3	4	5	ข้อสรุป (บทบาทสำคัญของครู)
2.6 การบริหารจัดการชั้นเรียน	"...มีครูที่เกษียณอายุราชการแล้วมาช่วยดูแลควบคุมนักเรียนอีกคนหนึ่ง ซึ่งเป็นการช่วยเหลือที่ไม่มีค่าตอบแทนใดๆ ทำให้ห้องเรียนมีครูถึงสองคนช่วยดูแลนักเรียน แม้ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก แต่การดูแลนักเรียนเป็นไปอย่างทั่วถึง การบริหารจัดการชั้นเรียนมีความคล่องตัว..." "...ต้องมีครู	"...จัดกิจกรรมพี่น้องคล้องแขนกันเรียน กิจกรรมพี่ไขน้องขวัญ ให้นักเรียนที่เป็นพี่ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นน้อง ในด้านการเรียน การดูแลรักษาสุขภาพร่างกาย ตลอดจนดูแลน้องในวันหยุด และระหว่างปิดภาคเรียน โดยกิจกรรมที่พี่ดูแลน้องสามารถนำมารายงานให้	"...นักเรียนมาจากต่างโรงเรียนกัน จึงต้องสร้างกฎกติการ่วมกัน เช่น การเชื่อฟังครูผู้สอน ไม่เล่น ไม่พูดคุยกันในขณะที่ครูสอน การแบ่งงานกันทำภายในกลุ่มต้องช่วยเหลือกัน เน้นการทำงานเป็นทีม แม้ว่าจะต่างโรงเรียนกันก็ตาม..." "...ครูช่วยกันเป็นทีม ..."	"...ฝึกให้นักเรียนรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายจากครู ฝึกระเบียบวินัยในการทำงาน การส่งงาน การใช้และการเก็บรักษาสื่อต่างๆ ให้เป็นระเบียบ ..." "...ฝึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัยในตนเอง ครูควบคุมอยู่ห่างๆ..."	"...ใช้วิธีการให้นักเรียนเคารพกันเอง เช่น นักเรียนที่เป็นประธานกลุ่ม ต้องทำหน้าที่บริหารจัดการภายในกลุ่ม มอบหมายงานให้สมาชิกในกลุ่ม ส่วนสมาชิกคนอื่นๆ ก็ต้องเชื่อฟังประธานกลุ่ม ทำงานกลุ่มที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด..." "...นักเรียนต้องเคารพเชื่อฟังประธาน และฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี..."	ดูแล กำกับ ผู้เรียน -มีการบริหารจัดการชั้นเรียน - สร้างกฎ กติกา ระเบียบ หรือข้อตกลงระหว่างกัน - ฝึกการให้ความเคารพในบทบาทหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น เช่น การให้ความเคารพเชื่อฟังประธานกลุ่ม เชื่อฟังรุ่นพี่ที่เป็นพี่เลี้ยง - สร้างความมีวินัยของนักเรียน - มีครูเป็นผู้ควบคุมดูแลชั้นเรียน ไม่ทิ้งชั้นเรียน

ตาราง 9 (ต่อ)

ประเด็นการสัมภาษณ์	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	2	3	4	5	ข้อสรุป (บทบาทสำคัญของครู)
	อย่างน้อย 1 คน อยู่ดูแล กำกับ ชั้นเรียน ..."	คุณครูทราบและเก็บเป็นคะแนนเพิ่มเติมได้..." "...ครูเข้าไปดูแลนักเรียนในกลุ่มทำงานทุกกลุ่ม ..."				
2.7 เทคนิควิธีการในการสรุปองค์ความรู้	"...การสรุปผลการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง ครูและนักเรียนเป็นผู้ช่วยกันสรุป มีแบบฝึกหัดเสริมให้กับนักเรียนได้เรียนรู้เพิ่มเติมนอกเวลา..."	"...ให้นักเรียนเป็นผู้สรุปองค์ความรู้ และมีการตรวจสอบร่วมกัน เมื่อได้ข้อสรุปแล้ว จึงมีการบันทึกลงในสมุดงานของนักเรียนแต่ละคน..."	"...นักเรียนช่วยกันสรุปองค์ความรู้ภายในกลุ่ม บันทึกผลการเรียนรู้เป็นงานกลุ่ม ขยายผลเป็นองค์ความรู้ในระดับชั้นเรียน ครูช่วยเติมเต็มให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์..."	"...ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ บางครั้งให้นักเรียนที่เรียนอ่อนได้มานำเสนอผลงานของตนบ้าง มอบหมายเพื่อนกล่าวคำชมเพื่อให้กำลังใจกันในการเรียน..."	"...ครูต้องไม่เป็นผู้สรุปเอง ใช้วิธีป้อนคำถามให้นักเรียนตอบ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมตอบคำถามทุกคน เมื่อนักเรียนได้ฟังคำตอบจากเพื่อนๆ หลายๆ คน แล้วนักเรียนจะช่วยกันสรุปองค์ความรู้ได้เอง..."	สรุปและสะท้อนการเรียนรู้ ใช้เทคนิค วิธีการสรุปองค์ความรู้ ดังนี้ - นักเรียนเป็นผู้สรุปความรู้ด้วยตนเอง - ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปองค์ความรู้

ตาราง 9 (ต่อ)

ประเด็นการสัมภาษณ์	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	2	3	4	5	ข้อสรุป (บทบาทสำคัญของครู)
	"...ครูให้นักเรียนสรุปผลการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้เป็นชิ้นงาน รายงาน หรือโครงงาน..."	"...มีการบันทึกผลการเรียนรู้ลงในสมุดประจำตัวของนักเรียนแต่ละคน..."	"...นักเรียนบันทึกผลการเรียนรู้ของตนเองของกลุ่ม และบันทึกสิ่งที่ได้ฟังจากกลุ่มอื่นเพิ่มเติมด้วย..."	"...นักเรียนเก็บชิ้นงานของตนเองเป็นผลการเรียนรู้ในแฟ้มสะสมผลงาน (Port folio)..."	"...ให้นักเรียนสรุปองค์ความรู้โดยบันทึกเป็น mind map..."	มีการบันทึกผลการเรียนรู้และความรู้ที่นักเรียนได้รับมีหลายวิธี เช่นทำเป็นชิ้นงาน รายงาน โครงงาน แฟ้มสะสมผลงาน (Port folio) และ mind map
3. การประเมินผลการเรียนรู้ 3.1 การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	"...ประเมินผลการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ยึดตัวชี้วัดชั้นปีของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก 5 กลุ่ม..."	"...ประเมินผลการเรียนจากงานที่นักเรียนปฏิบัติ ประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนควบคู่ไปด้วย..."	"...ประเมินผลการเรียนรู้จากการนำเสนองานกลุ่ม ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากแบบทดสอบซึ่งครูได้จัดทำร่วมกัน..."	"...ประเมินจากชิ้นงานในแฟ้มสะสมผลงาน (Port folio) ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ระหว่างการเรียนรู้ไปด้วย..."	"...ครูมีข้อสอบจำนวนมากเป็นคลังข้อสอบ มีระดับความยากง่ายต่างกัน เพื่อวัดเฉพาะรายบุคคล เรียนรู้เรื่องเดียวกัน แต่ใช้ข้อสอบต่างชุดกัน..."	<u>ประเมินกระบวนการเรียนรู้และผลการเรียนรู้</u> - ประเมินผลการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยยึดตัวชี้วัดชั้นปี - ประเมินผลการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติ - ประเมินพัฒนาการของผู้เรียน

ตาราง 9 (ต่อ)

ประเด็นการสัมภาษณ์	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	2	3	4	5	ข้อสรุป (บทบาทสำคัญของครู)
	"...มีการแจ้งผลการประเมินให้นักเรียนทราบ ให้โอกาสนักเรียนซ่อมเสริม และแก้ไขผลการประเมิน..."	"...มีคะแนนการประเมินส่วนหนึ่งมาจากการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพี่ใช่น้องขวัญ..."	"...ครูแต่ละโรงเรียนรับผิดชอบการประเมินผลนักเรียนและการตัดสินผลการเรียนร่วมกัน..."	"...ให้ความสำคัญกับการประเมินพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคน ..."	"...ครูให้ความสำคัญกับคุณค่าของชิ้นงานที่นักเรียนทำด้วยความตั้งใจนักเรียนจึงไม่ลอกงานกัน..."	- แจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ - ประเมินผลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ประกอบกัน ทั้งการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาการของผู้เรียน และชิ้นงาน
3.2 การนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน	"...มีการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนโดย การสอนซ่อมเสริมรายบุคคลในเรื่องที่นักเรียนมีผลการประเมินต่ำหรือไม่ผ่านการประเมิน..."	"...นำผลการประเมินของนักเรียนมาใช้ในการวางแผนโครงการพี่ใช่น้องขวัญในรุ่นต่อไป..."	"...ครูผู้สอนแต่ละโรงเรียนนำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนาผู้เรียนแต่ละคน และนำผลการประเมินภาพรวมไปใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบรวมโรงเรียนต่อไป ..."	"...นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละคน นำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการสอนของครู..."	"...นำไปใช้ในการพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล นักเรียนคนใดผ่านการประเมินให้เติมเต็ม นักเรียนคนใดไม่ผ่านการประเมินให้ซ่อมเสริม..."	การนำผลการประเมินไปใช้ - นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน โดยการสอนซ่อมเสริมเป็นรายบุคคลสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน - นักเรียนที่ผ่านการประเมิน ให้พัฒนาต่อยอดให้เต็มตามศักยภาพ - นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนา

ตาราง 9 (ต่อ)

ประเด็นการสัมภาษณ์	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	2	3	4	5	ข้อสรุป (บทบาทสำคัญของครู)
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	"...ครูมีการวางแผนการสอนร่วมกัน เนื่องจากจำนวนครูในโรงเรียนมีน้อย (4 คน)..."	"...มีการประชุมชี้แจงให้ผู้บริหารและเพื่อนครูทราบถึงวิธีการจัดการเรียนรู้	"...มีการวางแผนการกำหนดปฏิทินร่วมกันและความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนต่างๆ	"...ครูต้องการขวัญและกำลังใจจากผู้บริหารและอยากให้ส่วนกลาง	"...การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีความสำคัญที่สุด ต้องมีการวัดพื้นฐานของผู้เรียนก่อนการ	ปรับปรุงการสอนของครู - นำผลการประเมินไปใช้ในการการปรับปรุงพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรในปีถัดไป - นำผลการประเมินภาพรวมไปใช้ในการวางแผนบริหารจัดการในระดับโรงเรียน ด้านการบริหาร - ควรมีการประชุม ชี้แจงให้ผู้บริหารและเพื่อนครูทราบแนวทางการดำเนินงาน

ตาราง 9 (ต่อ)

ประเด็นการสัมภาษณ์	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	2	3	4	5	ข้อสรุป (บทบาทสำคัญของครู)
	"...ความขยันของครู ความรักความเอาใจใส่ต่อเด็ก ทำให้เด็กเรียนรู้ได้ดีขึ้น..."	การออกแบบกิจกรรมให้นักเรียนในช่วงเวลาต่างๆ แต่ละวัน..."	ใกล้เคียง..."	ให้การดูแลช่วยเหลือโรงเรียนขนาดเล็กให้มาก..." "...ความทุ่มเท เสียสละของครูมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็กมากที่สุด..."	จัดการเรียนรู้ทุกภาคเรียนหรือมีการส่งต่อข้อมูลพื้นฐานนักเรียน..."	ร่วมกัน - ควรมีการวางแผนการสอนร่วมกัน - มีระบบข้อมูลพื้นฐานผู้เรียน มีการส่งต่อข้อมูลที่ดี - ควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด ด้านคุณลักษณะของครู - ครูควรมีความขยัน รักเอาใจใส่ต่อเด็ก มีความทุ่มเท เสียสละ

จากตาราง 9 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เป็นบทบาทสำคัญของครูแต่ละขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และนำมาสร้างเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก (ฉบับร่าง) ดังรายละเอียดที่นำเสนอต่อไปนี้

ผลการวิจัยขั้นตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก

ผู้วิจัยนำผลที่ได้ในขั้นตอนที่ 1 มากำหนดเป็นคำอธิบายโดยละเอียดตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กและคู่มือการใช้ ผลการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ปรากฏดังนี้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก
(ฉบับร่าง)

แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ได้รับการพัฒนาขึ้นจากแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child centered) ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ฉบับปรับปรุงแก้ไข พุทธศักราช 2553 และนโยบายการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ทศวรรษที่สองที่มีเป้าหมายสำคัญให้เกิดการ "ปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอน" ขึ้น

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก พัฒนาขึ้นจากหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrated Instructional Approach) ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning Theory) และการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ของครู

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงเนื้อสาระทั้งหลายเข้าด้วยกันอย่างมีความหมายและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงการจัดหลักสูตรแบบบูรณาการเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการสร้างเป็นหัวข้อเรื่อง (Theme) หรือเป็นหน่วยการเรียนรู้ (Learning Unit) ที่เชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ในศาสตร์สาขาวิชาต่างๆในส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามา

ภาพ 5 แสดงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก (ฉบับร่าง)

สัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้ที่เป็นแกนกลางเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดและมีทักษะในการแก้ปัญหาและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ตามสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันได้

การประยุกต์ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) **ซึ่งพัฒนามาจากแนวคิดของนักการศึกษาคนสำคัญคือเดวิดจอห์นสัน** (David Johnson) **และรอเจอร์ จอห์นสัน** (Roger Johnson) การเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึง การเรียนรู้เป็นกลุ่มเล็กๆ โดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกัน ทำงานร่วมกัน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่มร่วมกัน

สื่อการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรมวิชาการ, 2544, หน้า 178) หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัวผู้เรียนที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เน้นสื่อที่สำหรับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองทั้งผู้เรียนและผู้สอน ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำ พัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเอง หรือนำสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวมาใช้ในการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547, หน้า 129) หมายถึง การนำวัสดุ เครื่องมือ และวิธีการมาเป็นสะพานในการเชื่อมโยงความรู้และเนื้อหาไปยังผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ในสิ่งที่ครูได้ถ่ายทอด รวมไปถึงมีความเข้าใจตรงตามเนื้อหา ตามจุดประสงค์การเรียนรู้การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก มีลักษณะเฉพาะกว่าสื่อการเรียนรู้ทั่วไปเนื่องจากมีผู้เรียนหลายระดับชั้น สื่อการเรียนรู้สำหรับใช้ในจุดประสงค์การเรียนรู้หนึ่งจึงต้องมีหลากหลายและมีระดับความยากง่ายหลายระดับ

นอกจากนี้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ได้พัฒนาขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของนักการศึกษา ได้แก่ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของ Rogers Gagne (1972) และขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของ Smith and Ragan (1993)

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก พัฒนาขึ้นจากการถอดประสบการณ์ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีรูปแบบ ขั้นตอนหรือวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นที่ประจักษ์ มีผลงานดีเด่น สามารถเป็นแบบอย่างได้ จนได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็น “ครูต้นแบบ” จากสำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา (ชื่อเดิมคือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ) มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็กตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2541 ถึงปัจจุบัน

ภาพ 5 (ต่อ)

หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. **เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**

2. **เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน** พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาที่พัฒนาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3. เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ทักษะ และเจตคติตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ปรากฏในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

4. เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

5. เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น

วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ได้รับการพัฒนาขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กในระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ และด้านเจตคติ ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปี ซึ่งกำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา

ภาพ 5 (ต่อ)

ขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ

เป็นการกำหนดบทบาทครูก่อนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครู ในโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การเตรียมหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ 2) การเตรียมกลุ่มผู้เรียน 3) การเตรียมสื่อและแหล่งการเรียนรู้ แต่ละขั้นตอน ครูมีบทบาทสำคัญ ดังนี้

ขั้นตอนของรูปแบบ	บทบาทสำคัญของครู
การเตรียมหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้	● **ออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ** - วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 - ออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ภาษาไทยเป็นแกน - เชื่อมโยงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับหน่วยการเรียนรู้ - ออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนตามหน่วยการเรียนรู้ - จัดเนื้อหา /สาระการเรียนรู้ภายในหน่วยโดยใช้ภาษาไทยเป็นแกนบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ● **จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ** - จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นแกน - ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีการฝึกทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน - ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด

ภาพ 5 (ต่อ)

ขั้นตอนของรูปแบบ	บทบาทสำคัญของครู
การเตรียมกลุ่มผู้เรียน	● **จัดกลุ่มผู้เรียนคละความสามารถ/คละระดับชั้น** **- จัดกลุ่มผู้เรียนคละความสามารถ ภายในกลุ่ม มีทั้งเด็กเก่ง เด็กปานกลาง และเด็กอ่อน** - จัดกลุ่มผู้เรียนคละระดับชั้น - กำหนดขนาดของกลุ่มและจำนวนกลุ่มโดยคำนึงถึงความเหมาะสมและลักษณะของกิจกรรม - กำหนดสมาชิกในกลุ่มโดยมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของกิจกรรม
การเตรียมสื่อและแหล่งการเรียนรู้	● **จัดเตรียมสื่อ/แหล่งการเรียนรู้อย่างหลากหลาย** - ครูผลิตสื่อการเรียนรู้ โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิต - จัดหาสื่อจากแหล่งอื่นๆ - เตรียมสื่อให้มีความหลากหลายทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อโทรทัศน์ทางไกล - จัดหาคอมพิวเตอร์ และprinter ไว้บริการนักเรียน - เตรียมสื่อสำรองให้นักเรียนใช้เรียนรู้และค้นคว้าเพิ่มเติม - มีการวางแผนการใช้สื่อร่วมกันระหว่างโรงเรียน - เตรียมโสตทัศนูปกรณ์ต่างๆ เช่น โทรทัศน์ เครื่องเสียง - เตรียมเครื่องคอมพิวเตอร์ และเครื่อง printer ไว้บริการนักเรียน - เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม เช่น โต๊ะญี่ปุ่น ชั้นวางของ - จัดตกแต่งชั้นเรียนและป้ายนิเทศให้สวยงาม เป็นแหล่งเรียนรู้ - มีการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ - จัดเตรียมแหล่งเรียนรู้บริเวณโรงเรียน - จัดตกแต่งป้ายนิทรรศการในบริเวณโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ - จัดมุม สถานที่ไว้สำหรับนักเรียนได้อ่านหนังสือเมื่อมีเวลาว่าง **- วางแผนนำนักเรียนไปเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน** **- วางแผนให้นักเรียนได้เรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น** **- วางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ร่วมกันระหว่างโรงเรียน**

ภาพ 5 (ต่อ)

ขั้นที่ 2 ขั้นจัดการเรียนรู้

เป็นขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) นำเข้าสู่บทเรียน (Introduction) 2) จัดกิจกรรม (Activities) 3) ดูแล กำกับ (Monitoring) 4) แนะนำช่วยเหลือ (Mentoring) และ 5) สรุปและสะท้อน (Conclusion & Reflection) แต่ละขั้นตอนครูมีบทบาทสำคัญ ดังนี้

ขั้นตอนของรูปแบบ	บทบาทสำคัญของครู
1. **นำเข้าสู่บทเรียน** (Introduction)	- แจ้งวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ - ทบทวนความรู้เดิมก่อนการจัดการเรียนรู้ใหม่ - นำเสนอภาพรวมของสิ่งที่นักเรียนจะได้เรียนรู้
2. **จัดกิจกรรม**(Activities)	• **ประยุกต์ใช้แนวการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ** - การบูรณาการโดยใช้ภาษาไทยเป็นแกน - วิธีสอนแบบหมวกหกใบ - การเรียนรู้แบบร่วมมือ ด้วย เทคนิคจิ๊กซอร์ - การเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะกระบวนการ - การเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง • **ใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย** - สื่อสิ่งพิมพ์ ประเภท ใบงาน ใบความรู้ บัตรคำ แบบฝึก -สื่อเทคโนโลยี เช่น e-bookและสื่อประเภท เพลง เกมเป็นต้น - สื่อที่ใช้มาจากการผลิตขึ้นเอง หรือได้มาจากแหล่งต่างๆ - นักเรียนเป็นผู้ใช้สื่อด้วยตนเอง - เตรียมสื่อให้มีความเพียงพอกับนักเรียน

ภาพ 5 (ต่อ)

ขั้นตอนของรูปแบบ	บทบาทสำคัญของครู
3. ดูแล กำกับ (Monitoring)	● **ดูแลควบคุมการจัดกิจกรรม และบริหารจัดการชั้นเรียน** การบริหารจัดการชั้นเรียน ทำได้หลายวิธี เช่น - การสร้างกฎ กติกา ระเบียบ หรือข้อตกลงระหว่างกัน - การให้ความเคารพในบทบาทหน้าที่ของตน เช่น การให้ความเคารพเชื่อฟังประธานกลุ่ม เชื่อฟังรุ่นพี่ที่เป็นพี่เลี้ยง - การสร้างความมีวินัยของนักเรียน - การควบคุมดูแลโดยครู
4. แนะนำ ช่วยเหลือ (Mentoring)	● **ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือผู้เรียน** - เป็นพี่เลี้ยง เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ - ครูสังเกตการเรียนรู้ของนักเรียนให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองก่อน - ครูให้คำแนะนำ ดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในกรณีที่นักเรียนต้องการความช่วยเหลือ - ระหว่างที่นักเรียนกำลังเรียนรู้ ค้นคว้า ครูควรอยู่ในชั้นเรียนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน - นักเรียนที่เรียนอ่อน ครูควรจัดซ่อมเสริมเป็นรายบุคคลโดยครู เพื่อนนักเรียน หรือนักเรียนรุ่นพี่
5. สรุปและสะท้อน (Conclusion & Reflection)	● **สรุปและสะท้อนการเรียนรู้** - สรุปสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ และการให้ข้อเสนอแนะย้อนกลับ เทคนิค วิธีการสรุปองค์ความรู้ ได้แก่ - นักเรียนเป็นผู้สรุปความรู้ด้วยตนเอง **- ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปองค์ความรู้** **การบันทึกผลการเรียนรู้และความรู้ที่นักเรียนได้รับ มีหลายวิธี เช่นทำเป็นชิ้นงาน รายงาน โครงงาน แฟ้มสะสมผลงาน** (Port folio) **และ** mind map

ภาพ 5 (ต่อ)

ขั้นที่ 3 ขั้นประเมิน

เป็นการกำหนดบทบาทครูหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ เจตคติของผู้เรียน (K, P, A) กิจกรรมตามขั้นตอน มีดังนี้

ขั้นตอนของรูปแบบ	บทบาทสำคัญของครู
ขั้นประเมิน	● ประเมินผลด้านความรู้ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติ - ประเมินกระบวนการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ - ประเมินผลการเรียนรู้ตามตามตัวชี้วัดในแผนการจัดการเรียนรู้ -ประเมินพัฒนาการของผู้เรียน และแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ - ครูนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนโดย การสอนซ่อมเสริมรายบุคคลสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินส่วนนักเรียนที่มีผลการประเมินผ่าน ให้พัฒนาต่อตามศักยภาพสูงสุด - นำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการสอนของครู - นำผลการประเมินไปใช้ในการ ปรับปรุงกิจกรรมเสริมหลักสูตรในปีถัดไป - นำผลการประเมินภาพรวมไปใช้ในการวางแผนบริหารจัดการระดับกลุ่มโรงเรียน

ภาพ 5 (ต่อ)

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก (ฉบับร่าง) นำเสนอได้ดังภาพ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก(ฉบับร่าง)

Small-sized school Instruction Model : SIM

หลักการของรูปแบบ: เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวคิดของการบูรณาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ และการใช้สื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบทโรงเรียนขนาดเล็ก

วัตถุประสงค์ของรูปแบบ: รูปแบบนี้มุ่งพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะกระบวนการและเจตคติ ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา ในบริบทโรงเรียนขนาดเล็ก

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ

การเตรียมหน่วยการเรียนรู้ / แผนการจัดการเรียนรู้

จัดเตรียมหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการตามสาระฯ

การเตรียมกลุ่มผู้เรียน

ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน วิเคราะห์ผู้เรียน จัดกลุ่มผู้เรียนคละระดับชั้น คละความสามารถ

การเตรียมสื่อ / แหล่งการเรียนรู้

เตรียมสื่อและแหล่งการเรียนรู้ให้เพียงพอกับผู้เรียน ใช้สื่อร่วมกันระหว่างโรงเรียน

↓

ขั้นที่ 2 ขั้นจัดการเรียนรู้

นำเข้าสู่บทเรียน(Introduction)

ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ นำเสนอภาพรวมของบทเรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้

จัดกิจกรรม (Activities)

ทบทวนความรู้เดิม ทำกิจกรรมร่วมกัน สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เรียนรู้ภายในกลุ่ม ระหว่างกลุ่ม ใช้สื่อการเรียนรู้กระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ดูแลกำกับ (Monitoring)

ดูแลกำกับให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ดูแลการทำงานกลุ่ม บริหารจัดการชั้นเรียนและเวลา

แนะนำ ช่วยเหลือ (Mentoring)

เป็นพี่เลี้ยง เป็นผู้อำนวยความสะดวก สนับสนุน ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ

สรุปและสะท้อน (Conclusion & Reflection)

ร่วมกันสะท้อนกระบวนการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ สรุปและให้ข้อเสนอแนะย้อนกลับ

↓

ขั้นที่ 3 ขั้นประเมิน

ประเมินความรู้ (K) **ทักษะ/กระบวนการ** (P) **เจตคติ** (A)

ประเมินพัฒนาการของผู้เรียนรายบุคคล ประเมินกระบวนการทำงานของกลุ่ม

ประเมินตามตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร

ภาพ 6 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก (ฉบับร่าง)

ผลการหาคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

จากการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กโดยผู้ทรงคุณวุฒิผลปรากฏดังตาราง

ตาราง 10 ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กด้านความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

รายการประเมิน	$\overline{X}$	S.D	ระดับความเหมาะสม
1. ความเป็นมาของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก			
1.1 ความชัดเจนในการอธิบายความเป็นมาของการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
1.2 ความจำเป็น และการบอกเหตุผลสนับสนุนสาเหตุในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
1.3 การใช้ภาษาและการเรียบเรียงความเป็นมาของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ มีความต่อเนื่องทำให้เห็นภาพรวมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.40	0.55	มาก
2. แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก			
2.1 ความชัดเจนในการอธิบายแนวคิดที่ใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.40	0.55	มาก
2.2 ความเหมาะสมในการนำแนวคิดมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
2.3 การใช้ภาษาในการอธิบายแนวคิดมีความต่อเนื่อง ชัดเจน	4.60	0.55	มากที่สุด
3. หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก			
3.1 หลักการมีความชัดเจน สามารถแสดงจุดเน้น หรือลักษณะเฉพาะของรูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.40	0.55	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\overline{X}$	S.D	ระดับความเหมาะสม
3.2 หลักการของรูปแบบมีความสมเหตุสมผล	4.80	0.45	มากที่สุด
3.3 การใช้ภาษาและการเรียงลำดับหลักการ มีความต่อเนื่อง และเข้าใจง่าย	4.60	0.55	มากที่สุด
3.4 หลักการของรูปแบบสอดรับกับสภาพความเป็นไปของสังคม	4.80	0.45	มากที่สุด
4. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก			
4.1 วัตถุประสงค์มีความชัดเจน สามารถแสดงจุดเน้น หรือลักษณะเฉพาะของรูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.40	0.55	มาก
4.2 วัตถุประสงค์มีการกำหนดสิ่งที่มุ่งหวังให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม	4.80	0.45	มากที่สุด
4.3 มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง	4.80	0.45	มากที่สุด
5. คำสำคัญ			
5.1 คำสำคัญมีความครอบคลุมตามขอบเขตที่จำเป็นต้องใช้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.40	0.55	มาก
5.2 การใช้ภาษาและการจัดเรียงลำดับเข้าใจง่าย มีความต่อเนื่อง	4.40	0.55	มาก
5.3 มีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์กับผู้ที่นำไปใช้	4.60	0.55	มากที่สุด
6. ขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก			
6.1 ขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเตรียมการ ขั้นจัดการเรียนรู้ และขั้นประเมิน	4.80	0.45	มากที่สุด
6.2 ความชัดเจนของขั้นตอนต่างๆ ตามที่กำหนดในรูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
6.3 การใช้ภาษา และการจัดเรียงลำดับขั้นตอน มีความต่อเนื่อง เข้าใจง่าย	4.60	0.55	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D	ระดับความเหมาะสม
6.4 ขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมกับเวลา	4.20	0.45	มาก
6.5 ขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมกับการนำไปใช้	4.80	0.45	มากที่สุด
7. รายละเอียดตามขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก			
7.1 ขั้นเตรียมการ			
7.1.1 ความเหมาะสมขององค์ประกอบในขั้นตอน ได้แก่ 1) การเตรียมหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ 2) การเตรียมกลุ่มผู้เรียน และ 3) การเตรียมสื่อและแหล่งการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
7.1.2 บทบาทครูในการเตรียมหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
7.1.3 บทบาทครูในการเตรียมกลุ่มผู้เรียน	4.60	0.55	มากที่สุด
7.1.4 บทบาทครูในการเตรียมสื่อและแหล่งการเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด
7.2 ขั้นจัดการเรียนรู้			
7.2.1 ความเหมาะสมขององค์ประกอบในขั้นตอน ได้แก่ 1) นำเข้าสู่บทเรียน (Introduction) 2) จัดกิจกรรม (Activities)3) ดูแล กำกับ (Monitoring) 4) แนะนำ ช่วยเหลือ (Mentoring) และ5) สรุปและสะท้อน (Conclusion & Reflection)	4.80	0.45	มากที่สุด
7.2.2 บทบาทครูในการนำเข้าสู่บทเรียน (Introduction)	4.80	0.45	มากที่สุด
7.2.3 บทบาทครูในการจัดกิจกรรม (Activities)	4.60	0.55	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D	ระดับความเหมาะสม
7.2.4 บทบาทครูในการดูแล กำกับผู้เรียน (Monitoring)	4.80	0.45	มากที่สุด
7.2.5 บทบาทครูในการแนะนำ ช่วยเหลือ (Mentoring)	4.80	0.45	มากที่สุด
7.2.6 บทบาทครูในการสรุปและสะท้อน (Conclusion & Reflection)	4.80	0.45	มากที่สุด
7.3 ชั้นประเมิน			
7.3.1 การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ และเจตคติของผู้เรียน (K,P,A)	4.80	0.45	มากที่สุด
7.3.2 บทบาทครูในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.80	0.45	มากที่สุด

จากตาราง 10 พบว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ทุกรายการ โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่ระดับความเหมาะสมมากที่สุดจำนวน 26 รายการ และมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่ระดับความเหมาะสมมาก จำนวน 7 รายการ และมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ระดับความเหมาะสมมากที่สุด ทุกรายการ ในรายการประเมินที่ 7 รายละเอียดตามขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก

ตาราง 11 ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กด้านความสอดคล้องของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

รายการประเมิน	$\overline{X}$	S.D	ระดับความสอดคล้อง
1. ความสอดคล้องของแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบกับหลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
2. ความสอดคล้องของแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.40	0.55	มาก
3.ความสอดคล้องของหลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้กับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.40	0.55	มาก
4. ความสอดคล้องของหลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้กับขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด
5. ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้กับขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด
6. ความสอดคล้องของหลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้กับขั้นการประเมินผลตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
7. ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้กับกับขั้นการประเมินผลตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
8. ความสอดคล้องในขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ระหว่างขั้นเตรียมการกับขั้นจัดการเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด
9. ความสอดคล้องในขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ระหว่างขั้นเตรียมการกับขั้นประเมินผล	4.80	0.45	มากที่สุด
10. ความสอดคล้องในขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ระหว่างขั้นจัดการเรียนรู้ กับขั้นประเมินผล	4.80	0.45	มากที่สุด

จากการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กโดยผู้ทรงคุณวุฒิดังผลที่ปรากฏแล้ว ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 5 ท่าน ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

1. การเรียบเรียงความเป็นมาของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ควรเพิ่มเติมรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น เช่น รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก พัฒนาจากแนวคิดของใคร มีรายละเอียดขั้นตอนอย่างไรบ้าง

2. แนวคิดพื้นฐานของการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ควรอธิบายรายละเอียดให้มีความชัดเจนมากขึ้นว่าแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กได้มาอย่างไร ทำไมจึงใช้แนวการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการแบบร่วมมือ และการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ มาเป็นแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ

3. หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ควรเพิ่มเติมจุดเน้นที่แสดงถึงลักษณะเฉพาะของผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีความแตกต่างจากผู้เรียนในโรงเรียนทั่วไปอย่างไร ลักษณะเฉพาะของโรงเรียนขนาดเล็กเป็นอย่างไร แตกต่างจากโรงเรียนทั่วไปอย่างไร

4. ควรเพิ่มเติมประเด็นที่เป็นจุดเด่นของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้พึ่งพาตนเองเป็นรายบุคคลได้เพราะทราบกันอยู่แล้วว่าโรงเรียนขนาดเล็กครูมีภาระในการสอนมาก ทำอย่างไรจึงลดภาระการสอนของครูโดยการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง

5. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ควรมีการอธิบาย ให้รายละเอียดเพิ่มเติมในด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้

6. จำเป็นต้องมีคำสำคัญหรือนิยามศัพท์หรือไม่ ถ้ามีควรปรับแก้ไขให้เป็นคำนาม และปรับด้านการใช้ภาษาใช้คงที่ไม่ควรใช้หลายคำที่ทำให้ผู้อ่านสับสน เช่น ผู้เรียน นักเรียน เป็นต้น

7. ขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ควรระบุระยะเวลาที่ใช้ในกิจกรรมแต่ละขั้น

8. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรแสดงรายละเอียดของการนำแนวคิดของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือให้ชัดเจนมากขึ้น

ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้คำแนะนำก่อนนำไปทดลองใช้กับโรงเรียนขนาดเล็ก 5 โรงเรียน ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ฉบับปรับปรุง 1 ดังนี้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก
(ฉบับปรับปรุง 1)

แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ได้รับการพัฒนาขึ้นจากแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child centered) ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2553 และนโยบายการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ทศวรรษที่สองที่มีเป้าหมายสำคัญให้เกิดการ "ปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอน"

ผู้วิจัยได้พัฒนาขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวคิดของนักการศึกษา ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของ Rogers Gagne (1972) ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของ Smith and Ragan (1993) และขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของกรมวิชาการ (2543) ได้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 6 ขั้นตอนเพื่อนำไปพัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ขั้นตอนดังกล่าว ได้แก่ 1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Introduction) 2) ขั้นกิจกรรม (Activities) 3) ขั้นดูแลกำกับ (Monitoring) 4) ขั้นแนะนำช่วยเหลือ (Mentoring) 5) ขั้นสรุปและสะท้อน (Conclusion and Reflection)6) ขั้นประเมิน(Assessment)

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก พัฒนาขึ้นจากการถอดประสบการณ์ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นที่ประจักษ์ มีผลงานดีเด่น สามารถเป็นแบบอย่างได้ จนได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็น "ครูต้นแบบ" จากสำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา (ชื่อเดิมคือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ) มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็กตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2541 ถึงปัจจุบัน และจากการถอดประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ของครูต้นแบบในโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ครูต้นแบบพัฒนาการจัดการเรียนรู้จากหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการ**เรียนรู้แบบบูรณาการ การเรียนรู้แบบร่วมมือ และการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้**

หมายเหตุ ส่วนที่ระบายสี หมายถึงส่วนที่เพิ่มเติมจากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาพ 7 แสดงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก (ฉบับปรับปรุง 1)

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงเนื้อสาระทั้งหลายเข้าด้วยกันอย่างมีความหมายและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงการจัดหลักสูตรแบบบูรณาการเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการสร้างเป็นหัวข้อเรื่อง (Theme) หรือเป็นหน่วยการเรียนรู้ (Learning Unit) ที่เชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ในศาสตร์สาขาวิชาต่างๆในส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามา สัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้ที่เป็นแกนกลางเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดและมีทักษะในการแก้ปัญหาและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ตามสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันได้

การประยุกต์ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)พัฒนามาจากแนวคิดของนักการศึกษาคนสำคัญคือเดวิดจอห์นสัน (David Johnson) และรอเจอร์จอห์นสัน (Roger Johnson) การเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึง การเรียนรู้เป็นกลุ่มเล็กๆ โดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกัน ทำงานร่วมกัน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่มร่วมกัน

สื่อการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรมวิชาการ,2544, หน้า 178) หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัวผู้เรียนที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เน้นสื่อที่สำหรับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองทั้งผู้เรียนและผู้สอน ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำ พัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเอง หรือนำสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวมาใช้ในการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547, หน้า 129) หมายถึง การนำวัสดุ เครื่องมือ และวิธีการมาเป็นสะพานในการเชื่อมโยงความรู้และเนื้อหาไปยังผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ในสิ่งที่ครูได้ถ่ายทอด รวมไปถึงมีความเข้าใจตรงตามเนื้อหา ตามจุดประสงค์การเรียนรู้การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก มีลักษณะเฉพาะกว่าสื่อการเรียนรู้ทั่วไปเนื่องจากมีผู้เรียนหลายระดับชั้น สื่อการเรียนรู้สำหรับใช้ในจุดประสงค์การเรียนรู้หนึ่งจึงต้องมีหลากหลายและมีระดับความยากง่ายหลายระดับ

นอกจากนี้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ได้พัฒนาขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็กและแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กตามยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กอย่างแท้จริง

ภาพ 7 (ต่อ)

หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาที่พัฒนาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3. เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ทักษะ และเจตคติ ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ปรากฏในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

4. เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

5. เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น

วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ได้รับการพัฒนาขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กในระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ และด้านเจตคติ ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปี ซึ่งกำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา

ขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ

เป็นการกำหนดบทบาทครูก่อนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การเตรียมหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ 2) การเตรียมกลุ่มผู้เรียน 3) การเตรียมสื่อและแหล่งการเรียนรู้ แต่ละขั้นตอน ครูมีบทบาทสำคัญ ดังนี้

ภาพ 7 (ต่อ)

ขั้นตอนของรูปแบบ	บทบาทสำคัญของครู
การเตรียมหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้	• **ออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ** **- วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ตามหลักสูตร** แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 - ออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ภาษาไทยเป็นแกน - เชื่อมโยงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เข้ากับหน่วยการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ - ออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนตามหน่วยการเรียนรู้ - จัดเนื้อหา /สาระการเรียนรู้ภายในหน่วยโดยใช้ภาษาไทยเป็นแกน บูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ • **จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ** - จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นแกน - ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีการฝึกทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน - ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด -ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เรียนรู้แบบร่วมมือกันภายในกลุ่ม

หมายเหตุ ส่วนที่ระบายสี หมายถึงส่วนที่เพิ่มเติมจากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาพ 7 (ต่อ)

ขั้นตอนของรูปแบบ	บทบาทสำคัญของครู
การเตรียมกลุ่มผู้เรียน	• **จัดกลุ่มผู้เรียนคละความสามารถ/คละระดับชั้น** - จัดกลุ่มผู้เรียนคละความสามารถ ภายในกลุ่ม มีทั้งเด็กเก่ง เด็กปานกลาง และเด็กอ่อน - จัดกลุ่มผู้เรียนคละระดับชั้น - กำหนดขนาดของกลุ่มและจำนวนกลุ่มโดยคำนึงถึงความเหมาะสมและลักษณะของกิจกรรม - กำหนดสมาชิกในกลุ่มโดยมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของกิจกรรม
การเตรียมสื่อและแหล่งการเรียนรู้	• **จัดเตรียมสื่อ/แหล่งการเรียนรู้อย่างหลากหลาย** - ครูผลิตสื่อการเรียนรู้ โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิต - จัดหาสื่อจากแหล่งอื่นๆ - เตรียมสื่อให้มีความหลากหลายทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อโทรทัศน์ทางไกล - จัดหาคอมพิวเตอร์ และprinter ไว้บริการนักเรียน - เตรียมสื่อสำรองให้นักเรียนใช้เรียนรู้และค้นคว้าเพิ่มเติม - มีการวางแผนการใช้สื่อร่วมกันระหว่างโรงเรียน - เตรียมโสตทัศนูปกรณ์ต่างๆ เช่น โทรทัศน์ เครื่องเสียง - เตรียมเครื่องคอมพิวเตอร์ และเครื่อง printer ไว้บริการนักเรียน - เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม เช่น โต๊ะญี่ปุ่น ชั้นวางของ - จัดตกแต่งชั้นเรียนและป้ายนิเทศให้สวยงาม เป็นแหล่งเรียนรู้ - มีการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ - จัดเตรียมแหล่งเรียนรู้บริเวณโรงเรียน - จัดตกแต่งป้ายนิทรรศการในบริเวณโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ - จัดมุม สถานที่ไว้สำหรับนักเรียนได้อ่านหนังสือเมื่อมีเวลาว่าง - วางแผนนำนักเรียนไปเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน - วางแผนให้นักเรียนได้เรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น - วางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ร่วมกันระหว่างโรงเรียน

ภาพ 7 (ต่อ)

ขั้นที่ 2 ขั้นจัดการเรียนรู้

เป็นขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) นำเข้าสู่บทเรียน (Introduction) 2) **จัดกิจกรรม**(Activities) 3) ดูแล กำกับ (Monitoring) 4) แนะนำช่วยเหลือ (Mentoring)และ5) สรุปและสะท้อน (Conclusion & Reflection) แต่ละขั้นตอนครูมีบทบาทสำคัญ ดังนี้

ขั้นตอนของรูปแบบ	บทบาทสำคัญของครู
1. **นำเข้าสู่บทเรียน** (Introduction)	- แจ้งวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ - ทบทวนความรู้เดิมก่อนการจัดการเรียนรู้ใหม่ - นำเสนอภาพรวมของสิ่งที่นักเรียนจะได้เรียนรู้
2. **จัดกิจกรรม**(Activities)	● **ประยุกต์ใช้แนวการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ** - การบูรณาการโดยใช้ภาษาไทยเป็นแกน - ประยุกต์ใช้วิธีสอนแบบหมวกหกใบ - ประยุกต์ใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ด้วย เทคนิคจิ๊กซอว์ - การเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะกระบวนการ - การเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ● **ใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย** - สื่อสิ่งพิมพ์ ประเภท ใบงาน ใบความรู้ บัตรคำ แบบฝึก -สื่อเทคโนโลยี เช่น e-bookและสื่อประเภท เพลง เกมเป็นต้น - **สื่อที่ใช้มาจากการผลิตขึ้นเอง หรือได้มาจากแหล่งต่างๆ** - **นักเรียนเป็นผู้ใช้สื่อด้วยตนเอง** - **เตรียมสื่อให้มีความเพียงพอกับนักเรียน**

ภาพ 7 (ต่อ)

ขั้นตอนของรูปแบบ	บทบาทสำคัญของครู
3. **ดูแล กำกับ** (Monitoring)	• **ดูแล ควบคุมการจัดกิจกรรม และบริหารจัดการชั้นเรียน** การบริหารจัดการชั้นเรียน ทำได้หลายวิธี เช่น - การสร้างกฎ กติกา ระเบียบ หรือข้อตกลงระหว่างกัน - การให้ความเคารพในบทบาทหน้าที่ของตน เช่น การให้ความเคารพเชื่อฟังประธานกลุ่ม เชื่อฟังรุ่นพี่ที่เป็นพี่เลี้ยง - การสร้างความมีวินัยของนักเรียน - การควบคุมดูแลโดยครู
4. **แนะนำ ช่วยเหลือ** (Mentoring)	• **ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือผู้เรียน** - เป็นพี่เลี้ยง เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ - ครูสังเกตการเรียนรู้ของนักเรียนให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองก่อน - ครูให้คำแนะนำ ดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในกรณีที่นักเรียนต้องการความช่วยเหลือ - ระหว่างที่นักเรียนกำลังเรียนรู้ ค้นคว้า ครูควรอยู่ในชั้นเรียน สังเกต. พฤติกรรมของนักเรียน - นักเรียนที่เรียนอ่อน ครูควรจัดซ่อมเสริมเป็นรายบุคคลโดยครู เพื่อนนักเรียน หรือนักเรียนรุ่นพี่
5. **สรุปและสะท้อน** (Conclusion & Reflection)	• **สรุปและสะท้อนการเรียนรู้** - สรุปสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ และการให้ข้อเสนอแนะย้อนกลับ เทคนิค วิธีการสรุปองค์ความรู้ ได้แก่ - นักเรียนเป็นผู้สรุปความรู้ด้วยตนเอง - ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปองค์ความรู้ การบันทึกผลการเรียนรู้และความรู้ที่นักเรียนได้รับ มีหลายวิธี เช่นทำเป็นชิ้นงาน รายงาน โครงงาน แฟ้มสะสมผลงาน (Port folio) และ mind map

ภาพ 7 (ต่อ)

ขั้นที่ 3 ขั้นประเมิน

เป็นการกำหนดบทบาทครูหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ เจตคติของผู้เรียน (K, P, A) กิจกรรมตามขั้นตอน มีดังนี้

ขั้นตอนของรูปแบบ	บทบาทสำคัญของครู
ขั้นประเมิน	● **ประเมินผลด้านความรู้ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติ** - ประเมินกระบวนการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ - ประเมินผลการเรียนรู้ตามตามตัวชี้วัดในแผนการจัดการเรียนรู้ -ประเมินพัฒนาการของผู้เรียน และแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ - ครูนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนโดย การสอนซ่อมเสริมรายบุคคลสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินส่วนนักเรียนที่มีผลการประเมินผ่าน ให้พัฒนาต่อตามศักยภาพสูงสุด - นำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการสอนของครู - นำผลการประเมินไปใช้ในการ ปรับปรุงกิจกรรมเสริมหลักสูตรในปีถัดไป - นำผลการประเมินภาพรวมไปใช้ในการวางแผนบริหารจัดการระดับกลุ่มโรงเรียน

ภาพ 7 (ต่อ)

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก (ฉบับปรับปรุง 1) นำเสนอดังภาพ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กฉบับปรับปรุง 1

Small-sized school Instruction Model : SIM

หลักการของรูปแบบ: เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของการเรียนรู้แบบบูรณาการ การเรียนรู้แบบร่วมมือ และการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับบริบทโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น

วัตถุประสงค์ของรูปแบบ: เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนระดับประถมศึกษา ในด้านความรู้ (K) ทักษะกระบวนการ (P) และ เจตคติ (A) ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น

ขั้นตอนของรูปแบบ:

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ

การเตรียมหน่วยการเรียนรู้ / แผนการจัดการเรียนรู้

- วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันหรือระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้
- จัดเตรียมหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้
- จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
- ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดหลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเตรียมกลุ่มผู้เรียน

- ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- จัดกลุ่มผู้เรียนคละระดับชั้น คละความสามารถ

การเตรียมสื่อ / แหล่งการเรียนรู้

- เตรียมสื่อและแหล่งการเรียนรู้ให้เพียงพอกับผู้เรียน
- วางแผนการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างโรงเรียนใกล้เคียง
- จัดเตรียมสื่อสำรองสำหรับนักเรียนในกรณีฉุกเฉิน

ขั้นที่ 2 ขั้นจัดการเรียนรู้

นำเข้าสู่บทเรียน(Introduction)

- ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
- นำเสนอภาพรวมของสาระที่จะเรียนรู้ทั้งหน่วยการเรียนรู้
- กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้

จัดกิจกรรม (Activities)

- ทบทวนความรู้เดิมของผู้เรียน
- จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติร่วมกันเป็นกลุ่มส่งเสริมการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันภายในกลุ่มฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสมาชิกภายในกลุ่ม และเรียนรู้จากสมาชิกระหว่างกลุ่ม
- ใช้สื่อการเรียนรู้กระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

ดูแลกำกับ (Monitoring)

- ดูแลกำกับให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง
- ดูแลการทำงานกลุ่ม
- บริหารจัดการชั้นเรียนและเวลาให้เป็นไปตามที่วางแผนไว้

แนะนำ ช่วยเหลือ (Mentoring)

- เป็นพี่เลี้ยง คอยแนะนำช่วยเหลือในเวลาที่ผู้เรียนมีข้อสงสัย
- เป็นผู้อำนวยความสะดวก สนับสนุน ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำในเวลาที่ผู้เรียนเรียนรู้ฝึกปฏิบัติ

สรุปและสะท้อน (Conclusion & Reflection)

- ครูและผู้เรียนร่วมกันสะท้อนกระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้
- สรุปและให้ข้อเสนอแนะย้อนกลับเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ขั้นที่ 3 ขั้นประเมิน

การประเมินความรู้ (K) ทักษะ/กระบวนการ (P)เจตคติ (A)

- ประเมินพัฒนาการของผู้เรียนรายบุคคล
- ประเมินกระบวนการทำงานของกลุ่ม
- ประเมินตามตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร

หมายเหตุ ส่วนที่ระบายสี หมายถึงส่วนที่เพิ่มเติมจากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาพ 8 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ฉบับปรับปรุง 1

ผลการวิจัยขั้นตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก

จากการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กไปใช้กับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายจำนวน 5 โรงเรียน ทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โดยผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลภาคสนามระหว่างการทดลองใช้ด้วยตนเองจากการสังเกตการสอน การสัมภาษณ์ การตรวจสอบเอกสารแผนการจัดการเรียนรู้และชิ้นงานของผู้เรียน นำเสนอผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กได้ดังนี้

1. **กระบวนการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กไปใช้ใน 5 โรงเรียน**

การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กไปใช้ในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย 5 โรงเรียน มีการนำไปใช้ในบริบทที่แตกต่างกัน ดังนี้

1.1 โรงเรียนบ้านวังก้นหวด นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กไปใช้จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้วิชาภาษาไทยและคณิตศาสตร์เป็นแกน จำนวน 2 รายวิชาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการไปสู่กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ แผนการจัดการเรียนรู้สามารถใช้จัดกิจกรรมได้ทั้งชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ กำหนดให้มีชิ้นงาน ภาระงาน ที่มีระดับความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียนทั้งสองระดับชั้น ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความถนัดในการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ ส่วนครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความถนัดในการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยจัดให้ครูประจำชั้นทั้งสองเป็นผู้สอนสลับกัน ทำให้ครูผู้สอนมีคาบเวลาในการสอนน้อยลง มีเวลาในการเตรียมการสอนและมีเวลาในการตรวจผลงานผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น

1.2 โรงเรียนบ้านวังยายมาก นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กไปใช้จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวนผู้เรียน 12 คน ครูผู้สอนออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ภาษาไทยเป็นแกน บูรณาการไปสู่กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ 7 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประยุกต์ใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ได้รับจัดสรรจากมูลนิธิวังไกลกังวล และแผนการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้นที่ได้รับจัดสรรจากโครงการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยเน้นที่ขั้นดูแลกำกับ

(Monitoring) และขั้นแนะนำช่วยเหลือ (Mentoring) เป็นรายบุคคลครูผู้สอนออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการช่วยเหลือกันในกลุ่ม โดยเน้นการทำกิจกรรมคู่ (pair work) ครูผู้สอนกำหนดชิ้นงานของผู้เรียนให้แตกต่างกันตามความสามารถของผู้เรียน การวัดผลประเมินผลผู้เรียน ครูผู้สอนประเมินตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้และพิจารณาจากผลงาน ชิ้นงานของผู้เรียนระหว่างเรียนประกอบการประเมินด้วย

1.3 โรงเรียนวัดหาดทรายงาม นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กไปใช้จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการมีผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีที่ช่วยแบ่งเบาภาระครูโดยการจัดการเรียนรู้วิชาคอมพิวเตอร์เอง และเป็นผู้ที่นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กไปประยุกต์ใช้ในวิชาคอมพิวเตอร์และภาษาอังกฤษผู้อำนวยการได้ประยุกต์ใช้ใบความรู้ใบกิจกรรมจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่สำนักพิมพ์ต่างๆ จัดจำหน่าย หรือได้รับจัดสรรจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนค้นคว้าเพิ่มเติมโดยใช้สื่อเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ผู้เรียนสามารถจัดทำโครงงานโดยการสืบค้นความรู้เพิ่มเติมทางอินเตอร์เน็ต

1.4 โรงเรียนวังสำโรง นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กไปใช้จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวนผู้เรียน 5 คน ครูผู้สอนออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ภาษาไทยเป็นแกน บูรณาการไปสู่กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ 7 กลุ่มสาระการเรียนรู้ออกแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการสู่ความรู้ทักษะกระบวนการ และคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม (K, P, A) ครูผู้สอนจัดเตรียมใบความรู้ที่สามารถใช้จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้ทั้งชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จัดทำใบงานที่หลากหลาย จัดทำแบบประเมินและเกณฑ์การประเมินชิ้นงานด้วยระดับคุณภาพ (rublic scores) เช่น เกณฑ์การพิจารณาผลการคัดลายมือ เป็นต้น จัดเตรียมแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม เช่น แบบสังเกตมารยาทในการพูด แบบสังเกตพฤติกรรมการเขียน แบบสังเกตพฤติกรรมกระบวนการกลุ่ม เป็นต้น

1.5 โรงเรียนบ้านโป่งปะ นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กไปใช้จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวนผู้เรียน 17 คน ครูผู้สอนจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ภาษาไทยเป็นแกน บูรณาการไปสู่กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ 7 กลุ่มสาระการเรียนรู้ออกแบบผังบูรณาการแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เพื่อเชื่อมโยงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง ออกแบบวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับตาราง

การออกอากาศของมูลนิธิทางไกลผ่านดาวเทียม ในบางวิชาที่ครูผู้สอนไม่มีความถนัดในการจัดการเรียนรู้ เช่น ทัศนศิลป์ นาฏศิลป์ ใช้สื่อการเรียนรู้อื่นๆ ช่วยในการจัดการเรียนรู้ เช่น ใช้วีซีดีเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ เป็นต้น ครูผู้สอนจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จัดทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพิ่มเติม

กระบวนการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กไปใช้ตามขั้นตอนของรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในบริบทที่แตกต่างกันทั้ง 5 โรงเรียน สรุปได้ดังนี้

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตาราง 12 แสดงการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กในโรงเรียนที่ทดลองใช้

ขั้นตอนของรูปแบบ	บทบาทสำคัญของครูในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในโรงเรียน				
	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่2	โรงเรียนที่3	โรงเรียนที่4	โรงเรียนที่5
ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ 1) การเตรียมหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้	นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 กำหนดให้ครูผู้สอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จำนวน 2 คนวางแผนการจัดหลักสูตรแบบบูรณาการร่วมกันโดยใช้วิชาภาษาไทยและและคณิตศาสตร์เป็นแกน บูรณาการไปยังสาระอื่นๆ ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้จัดการเรียนรู้ได้ทั้ง 2 ระดับชั้น โดยกำหนดให้ผู้เรียนมีชิ้นงานที่ต่างกันตามตัวชี้วัด หรือ	นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยมีครูประจำชั้นเป็นครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ซึ่งได้รับจัดสรรจากมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมวังไกลกังวล	จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยมีการวางแผนหลักสูตรร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนโดยครูผู้สอนกำหนดชิ้นงานของผู้เรียนในวิชาต่างๆ แต่ละหน่วยการเรียนรู้ แล้วให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมโดยการใช้อินเตอร์เน็ตในวิชาคอมพิวเตอร์ โดยมีผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้สอน	นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6โดยออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการใช้วิชาภาษาไทยเป็นแกนเชื่อมโยงไปยังกลุ่มสาระอื่นๆ เนื่องจากครูผู้สอนเป็นครูประจำชั้น จึงสามารถวางแผนการจัดการเรียนรู้และยืดหยุ่นเวลาได้ตามความเหมาะสม	นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยมีครูประจำชั้นเป็นครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยมีภาษาไทยเป็นแกน วางแผนจัดการเรียนรู้ควบคู่กับการใช้สื่อจากมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมวังไกลกังวล ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์) ซึ่งครูผู้สอนไม่มีความถนัด

ตาราง 12 (ต่อ)

ขั้นตอนของรูปแบบ	บทบาทสำคัญของครูในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในโรงเรียน				
	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4	โรงเรียนที่ 5
	จุดประสงค์การเรียนรู้ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความถนัดในวิชาคณิตศาสตร์จัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์แบบคละชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในชั่วโมงเดียวกัน ส่วนครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความถนัดในวิชาภาษาไทย จึงจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยแบบคละชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในชั่วโมงเดียวกัน				จัดตารางเรียนให้สอดคล้องกับตารางการออกอากาศในแต่ละเดือน

ตาราง 12 (ต่อ)

ขั้นตอนของรูปแบบ	บทบาทสำคัญของครูในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในโรงเรียน				
	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่2	โรงเรียนที่3	โรงเรียนที่4	โรงเรียนที่ 5
2) การเตรียมกลุ่มผู้เรียน	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เรียนแบบคละชั้น โดยครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันทั้งสองระดับชั้น เมื่อต้องทำกิจกรรมกลุ่ม ครูผู้สอนแบ่งกลุ่มคละความสามารถในแต่ละกลุ่มมีทั้งนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ร่วมกัน มีทั้งเด็กเก่ง เด็กปานกลาง และเด็กอ่อน เมื่อครูผู้สอนมอบหมายงานเดี่ยว หรือทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ นักเรียนจึงแยกทำตามระดับชั้น	จัดกลุ่มผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ออกเป็น 3 กลุ่ม คละระดับความสามารถของเด็ก แต่ละกลุ่มมีทั้งเด็กเก่ง ปานกลาง และเด็กอ่อน	จัดกลุ่มผู้เรียนแบบคละความสามารถและคละระดับชั้น โดยในวิชาคอมพิวเตอร์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 สามารถศึกษาค้นคว้าร่วมกันได้	จัดกลุ่มผู้เรียนคละความสามารถและระดับชั้น โดยแต่ละกลุ่มให้มีทั้งเด็กเก่ง เด็กปานกลาง เด็กอ่อน	จัดกลุ่มผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ออกเป็น 3 กลุ่ม คละระดับความสามารถของเด็ก แต่ละกลุ่มมีทั้งเด็กเก่ง ปานกลาง และเด็กอ่อน

ตาราง 12 (ต่อ)

ขั้นตอนของรูปแบบ	บทบาทสำคัญของครูในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในโรงเรียน				
	โรงเรียนที่1	โรงเรียนที่2	โรงเรียนที่3	โรงเรียนที่4	โรงเรียนที่ 5
3) การเตรียมสื่อและแหล่งการเรียนรู้	ครูผู้สอนเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่เหมือนกันทั้งสองระดับชั้น แต่สื่อมีระดับความยากง่ายที่หลากหลาย โดยเฉพาะสื่อการเรียนรู้วิชาภาษาไทยและคณิตศาสตร์ ครูผู้สอนประยุกต์ใช้จากสื่อการเรียนรู้ที่ได้รับจัดสรรจากหน่วยงานอื่นๆ	เตรียมสื่อการเรียนรู้โดยใช้สื่อจากมูลนิธิมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมวังไกลกังวลโดยครูผู้สอนศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้า จัดพิมพ์สื่อจากแผ่นซีดี บางครั้งก็ปรับเปลี่ยนประยุกต์ให้เหมาะสมกับนักเรียน เช่นใบงานบางชิ้นที่มีระดับความยากเกินกว่าที่นักเรียนทำได้ ครูผู้สอนก็ปรับปรุงขึ้นใหม่	เตรียมสื่อการเรียนรู้ประเภทซอฟแวร์ต่างๆ ทั้งที่เป็นสื่อซีดี ดีวีดี ตามที่ครูได้วางแผนร่วมกัน เตรียมแหล่งการเรียนรู้เป็นห้องคอมพิวเตอร์ที่มีความพร้อมทางด้านการใช้งานทางอินเตอร์เน็ต จัดบรรยากาศบริเวณโรงเรียนและป้ายนิเทศในและนอกห้องเรียนให้เอื้อ ต่อการเรียนรู้	ครูผู้สอนเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่สามารถจัดการเรียนรู้ได้ ทั้งสองระดับชั้น แต่สื่อมีระดับความยากง่ายที่หลากหลาย โดยเฉพาะสื่อการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ครูผู้สอนสร้างสื่อการเรียนรู้ จำพวกใบความรู้ ใบงานที่เหมาะสมกับนักเรียนของตน	เตรียมสื่อการเรียนรู้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการจำนวน 8 เล่ม เช่น เที่ยวรอบหมู่บ้าน เตรียมใบงาน แบบฝึก ที่สัมพันธ์กับหนังสืออ่านเพิ่มเติมและสัมพันธ์กับตัวชี้วัดในหลักสูตร จัดเตรียมสื่อจากมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมวังไกลกังวล ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ

ตาราง 12 (ต่อ)

ขั้นตอนของรูปแบบ	บทบาทสำคัญของครูในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในโรงเรียน				
	โรงเรียนที่1	โรงเรียนที่2	โรงเรียนที่3	โรงเรียนที่4	โรงเรียนที่5
ขั้นที่ 2 ขั้นจัดการเรียนรู้1) นำเข้าสู่บทเรียน (Introduction)	ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย นำเข้าสู่บทเรียนโดยการใช้ปริศนาคำทายมากระตุ้นนักเรียนในการเรียนรู้ ในบางครั้งครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยใช้เกมอะไรเอ่ย ซึ่งกระตุ้นความสนใจให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ได้ดี ครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ นำเข้าสู่บทเรียนโดยการแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทั้งสองระดับชั้นและเน้นให้เห็นความยากง่ายที่แตกต่างกันเมื่อทำกิจกรรม	ครูผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เนื่องจากเป็นครูประจำชั้นที่สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จึงบูรณาการได้เองทั้งหมด กิจกรรมในขั้นนำเข้าสู่บทเรียนประกอบด้วยเพลงภาษาไทย เพลงและภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับบทเรียน	ครูผู้สอน (ผู้อำนวยการโรงเรียน) กระตุ้นให้นักเรียนคิดวางแผนการใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า หาความรู้เพิ่มเติม และการทำโครงงาน ชิ้นงานของนักเรียน ตามที่นักเรียนได้รับมอบหมายมาจากครูผู้สอนคนอื่นๆ	ทบทวนสิ่งที่เรียนมาจากครั้งที่แล้ว โดยให้นักเรียนบอกทีละคน แจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของวันนี้ให้นักเรียนทราบ ครูบอกความสำคัญของการเรียนรู้ในวันนี้เพื่อให้นักเรียนได้ตระหนักและตั้งใจเรียน	นำเข้าสู่บทเรียนโดยการใช้คำถามกระตุ้นผู้เรียนให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ เช่น นักเรียนคิดว่าเราจะเชิญชวนนักท่องเที่ยวมาเที่ยวในชุมชนของเราได้อย่างไร

ตาราง 12 (ต่อ)

ขั้นตอนของรูปแบบ	บทบาทสำคัญของครูในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในโรงเรียน				
	โรงเรียนที่1	โรงเรียนที่2	โรงเรียนที่3	โรงเรียนที่4	โรงเรียนที่5
2) จัดกิจกรรม (Activities)	ในวิชาภาษาไทย ใช้การจัดกิจกรรมกลุ่มเป็นหลัก แล้วจึงแยกเป็นกิจกรรมเดี่ยว ครูผู้สอนสรุปองค์ความรู้ที่นักเรียนได้รับจากการเรียนรู้ร่วมกันทั้งสองระดับชั้น ส่วนวิชาคณิตศาสตร์ใช้กิจกรรมที่ให้นักเรียนฝึกเป็นคู่และฝึกเดี่ยวมากกว่ากิจกรรมกลุ่ม ครูผู้สอนสรุปองค์ความรู้ที่นักเรียนได้รับจากการฝึกปฏิบัติร่วมกันโดยสรุปทีละชั้น	จัดกิจกรรมแบบบูรณาการโดยใช้วิชาภาษาไทยเป็นแกน เน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยให้นักเรียนได้เรียนและทำงานเป็นกลุ่ม ฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม เป็นคู่	ครูผู้สอนจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ ได้ทำงานเป็นกลุ่ม เช่น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สามารถทำโครงงานเรื่องสมุนไพรใกล้ตัวร่วมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้	ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากใบความรู้ที่ครูสร้างขึ้น ฝึกทักษะฝึกปฏิบัติจากใบงาน	จัดกิจกรรมที่เป็นลำดับขั้นตอนจากกิจกรรมง่ายๆ ไปสู่กิจกรรมที่มีความยากท้าทายความสามารถของผู้เรียนมากขึ้นตามลำดับ

ตาราง 12 (ต่อ)

ขั้นตอนของรูปแบบ	บทบาทสำคัญของครูในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในโรงเรียน				
	โรงเรียนที่1	โรงเรียนที่2	โรงเรียนที่3	โรงเรียนที่4	โรงเรียนที่5
3) ดูแล กำกับ (Monitoring)	ครูผู้สอนทั้งสองระดับชั้นสร้างกฎกติการ่วมกับนักเรียนโดยนักเรียนต้องเรียนรู้ร่วมกัน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ต้องเรียนรู้ล่วงหน้าในเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง แม้ว่าจะเป็นเนื้อหาของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต้องทบทวนในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องแม้ว่าจะเป็นเนื้อหาของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งได้เรียนมาแล้วก็ตาม นักเรียนต้องใช้กติกานี้ร่วมกัน	ครูสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคลควบคุมดูแลนักเรียนให้เรียนรู้ด้วยตนเองได้โดยลำพัง	ครูผู้สอนดูแลกำกับการทำงานกลุ่มของนักเรียนและกำกับการใช้คอมพิวเตอร์ในการทำงาน การสืบค้นข้อมูลทางอินเตอร์เน็ตเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล ดูแลระเบียบวินัยในการทำงานการเคารพกฎ กติกาในการใช้ห้องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น	สังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนว่าสามารถทำงานที่ครูมอบหมายให้ได้หรือไม่ หากนักเรียนยังทำงานของตนเองอย่างมีสมาธิ ครูผู้สอนจะปล่อยให้นักเรียนได้ทำงานของตนเองต่อไป โดยครูเป็นผู้บริหารเวลาเรียนให้ยืดหยุ่นเหมาะสมกับนักเรียนตลอดเวลา	ควบคุมดูแลนักเรียนให้ทำงานที่ได้รับมอบหมายทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่ม ควบคุมดูแลให้นักเรียนมีสมาธิในการทำงาน จัดบรรยากาศให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข

ตาราง 12 (ต่อ)

ขั้นตอนของรูปแบบ	บทบาทสำคัญของครูในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในโรงเรียน				
	โรงเรียนที่1	โรงเรียนที่2	โรงเรียนที่3	โรงเรียนที่4	โรงเรียนที่5
4) แนะนำช่วยเหลือ (Mentoring)	สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคล ขณะที่นักเรียนฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ครูผู้สอนจะอธิบายเพิ่มเติมให้กับนักเรียนที่เรียนอ่อนทั้งสองระดับชั้น มอบหมายให้นักเรียนที่เรียนเก่งช่วยเป็นพี่เลี้ยงให้นักเรียนที่เรียนอ่อน	ครูสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ควบคุมดูแลนักเรียนให้เรียนรู้ด้วยตนเองได้โดยลำพัง ให้คำแนะนำช่วยเหลือเมื่อนักเรียนต้องการระหว่างที่ทำกิจกรรมกลุ่ม นำนักเรียนที่เรียนอ่อนมาซ่อมเสริมเป็นรายบุคคลระหว่างที่นักเรียนคนอื่นสามารถทำงานของตนเองได้	ครูผู้สอนจะสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคลขณะที่นักเรียนฝึกปฏิบัติค้นคว้าหาความรู้ทางอินเตอร์เน็ต หรือการใช้คอมพิวเตอร์ด้วยตนเอง ครูผู้สอนจะอธิบาย สาธิตวิธีการใช้งานคอมพิวเตอร์เพิ่มเติมให้กับนักเรียน มอบหมายให้นักเรียนที่สามารถใช้งานได้คล่องแคล่วช่วยเป็นพี่เลี้ยงให้นักเรียนคนอื่นที่ใช้งานได้ช้ากว่าโดยไม่คำนึงถึงระดับชั้น	สังเกตนักเรียนคนใดที่ยังทำงานที่ครูมอบหมายไม่ได้ ครูจะให้เรียนรู้จากใบความรู้ด้วยตนเองอีกครั้งหนึ่งก่อน สังเกตว่านักเรียนเข้าใจหรือไม่ ถ้าไม่เข้าใจครูจะเข้าไปอธิบายเพิ่มเติมหรือเรียกนักเรียนมาเรียนรู้ต่างหากทีละคน	แนะนำช่วยเหลือนักเรียนโดยการอธิบายเพิ่มเติมเมื่อนักเรียนเกิดความสงสัยซักถาม แนะนำช่วยเหลือนักเรียนเมื่อพบว่านักเรียนยังไม่บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้หรือตัวชี้วัด เช่น ตรวจผลงาน ชิ้นงานของนักเรียนแล้วให้คำแนะนำให้นักเรียนได้ปรับปรุงชิ้นงานของตนเอง

ตาราง 12 (ต่อ)

ขั้นตอนของรูปแบบ	บทบาทสำคัญของครูในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในโรงเรียน				
	โรงเรียนที่1	โรงเรียนที่2	โรงเรียนที่3	โรงเรียนที่4	โรงเรียนที่5
5) สรุปและสะท้อน (Conclusion & Reflection)	ในวิชาภาษาไทย ครูผู้สอนสรุปองค์ความรู้ที่นักเรียนได้รับจากการเรียนรู้ร่วมกันทั้งสองระดับชั้นพร้อมๆ กัน และครูผู้สอนอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ยังไม่สามารถสรุปองค์ความรู้ได้ ส่วนวิชาคณิตศาสตร์ ครูผู้สอนสรุปองค์ความรู้ที่นักเรียนได้รับจากการฝึกปฏิบัติร่วมกันโดยครูช่วยสรุปทีละระดับชั้น	ครูผู้สอนให้นักเรียนได้สรุปผลการเรียนรู้ทีละกลุ่มก่อน แล้วจึงเติมเต็มโดยสรุปเชื่อมโยงไปสู่สาระอื่นๆ ให้ครอบคลุม	ครูผู้สอนกระตุ้นให้นักเรียนได้สรุปผลการเรียนรู้ของตนเองให้เพื่อนๆ ฟังเช่น วันนี้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้อะไรบ้าง นักเรียนมีวิธีการค้นคว้าอย่างไร และความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร	ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ในวันนี้ ครูใช้คำถามเพื่อให้นักเรียนได้บอกประโยชน์และความสำคัญของความรู้ต่างๆ ที่นักเรียนได้เรียนรู้ไป	กระตุ้นให้นักเรียนได้สรุปผลการเรียนรู้ของตนเอง โดยเฉพาะในวิชาที่นักเรียนต้องเรียนโดยใช้สื่อจากมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมวังไกลกังวล ซึ่งทำให้นักเรียนต้องมีความตั้งใจในการเรียน จึงสามารถสรุปให้เพื่อนๆ ฟังได้

ตาราง 12 (ต่อ)

ขั้นตอนของรูปแบบ	บทบาทสำคัญของครูในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในโรงเรียน				
	โรงเรียนที่1	โรงเรียนที่2	โรงเรียนที่3	โรงเรียนที่4	โรงเรียนที่5
ขั้นที่ 3 ขั้นประเมิน	ครูผู้สอนทั้งสองคนประเมินจากชิ้นงาน ผลงานของนักเรียนตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้และหน่วยการเรียนรู้ ทั้งวิชาภาษาไทยและคณิตศาสตร์ ประเมินทักษะกระบวนการและเจตคติจากการสังเกตของครู ในระหว่างที่นักเรียนเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติตามที่ครูมอบหมายงาน ครูทั้งสองคน ปรึกษาแนวทางการพัฒนานักเรียนร่วมกันทั้งสองระดับชั้นเป็นประจำ	ประเมินความรู้ของนักเรียนจากผลงาน ชิ้นงานของนักเรียนว่าบรรลุตามจุดประสงค์หรือไม่ ประเมินทักษะกระบวนการทำงานจากการทำงานกลุ่ม และงานเดี่ยว ประเมินเจตคติของนักเรียนจากการสอบถามและการสังเกตพฤติกรรมในระหว่างเรียน	ประเมินทักษะกระบวนการและเจตคติจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนสังเกตกระบวนการทำงาน การช่วยเหลือผู้อื่น การเคารพกฎกติกาของกลุ่ม การดูแลรักษาคอมพิวเตอร์ส่วนรวม ประเมินความรู้จากการฟังนักเรียนสรุป และจากการสอบถามนักเรียนเพิ่มเติม ประเมินผลงานชิ้นงานของนักเรียนเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้โดยครูผู้สอนที่ได้วางแผนบูรณาการไว้ร่วมกัน	ประเมินพัฒนาการของนักเรียนเป็นรายบุคคล สังเกต ตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน	ประเมินความรู้ที่นักเรียนได้รับจากผลงาน ชิ้นงานของนักเรียนว่าบรรลุตามจุดประสงค์หรือไม่ ประเมินทักษะกระบวนการทำงานจากการทำงาน และการรักษากฎกติกาในชั้นเรียน ประเมินเจตคติของนักเรียนจากการสอบถาม การสรุปผลการเรียนรู้ของตนเองและการสังเกตพฤติกรรมในระหว่างเรียน

จากตาราง 12 กระบวนการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กไปใช้ในบริบทโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 5 โรงเรียน พบว่า มีการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กไปใช้ใน 2 ลักษณะ คือ การนำไปใช้จัดการเรียนรู้ในห้องเรียนที่มีการคละชั้นเรียน และการนำไปใช้จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทำให้สรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก แบ่งได้เป็น 2 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก แบบคละชั้น

แบบที่ 2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กแบบบูรณาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการศึกษากระบวนการนำไปใช้ในโรงเรียนทั้ง 5 โรงเรียน มาปรับปรุงเป็นเอกสารคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในโรงเรียนขนาดเล็กบริบทต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม (รายละเอียดดังปรากฏในภาคผนวก)

2. ผลจากการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กไปใช้ในโรงเรียนต่างๆ

จากการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กไปใช้ในบริบทที่แตกต่างกันในโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้ง 5 โรงเรียน สามารถแก้ไขปัญหาของครูในโรงเรียนขนาดเล็กได้ดังนี้

2.1 ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนต่างระดับชั้นได้ดีขึ้นกว่าเดิม มีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนที่มีระดับความสามารถต่างกัน ดังตัวอย่างการให้สัมภาษณ์ของครูผู้สอน ดังนี้

"...เมื่อก่อนเราก็ไม่ค่อยมั่นใจในสิ่งที่เราทำ ว่าเราสอนเด็กแบบนี้จะดีหรือเปล่า แต่ตอนนี้ เราก็เชื่อมั่นขึ้นว่านักเรียนสามารถเรียนแบบคละชั้นได้ดี ถ้าเราสอนอย่างมีขั้นตอน นักเรียนก็ยอมรับ ผู้ปกครองก็ยอมรับ..."

(ครูผู้สอนโรงเรียนที่ 1, ผู้ให้สัมภาษณ์, 17 มกราคม 2555)

"...นักเรียนระดับชั้นใกล้เคียงกันอย่างเช่น ป.2 กับ ป.3 ก็เรียนรวมกันได้ เด็กเก่งครูก็ให้ใบงานที่ยากขึ้น เด็กชั้นที่สูงกว่าแต่ถ้าเขาเรียนช้า ก็จะได้ฝึกใบงานที่ง่ายขึ้น เขาก็จะเข้าใจมากขึ้น..."

(ครูผู้สอนโรงเรียนที่ 2, ผู้ให้สัมภาษณ์, 19 มกราคม 2555)

2.2 **ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ได้ดี** สังเกตได้จากการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ครูผู้สอนเตรียมไว้ในขั้นเตรียมการตามขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก และจากการให้สัมภาษณ์ของครูผู้สอน ดังนี้

"...ถ้าหากว่าไม่ได้ทำเป็นแผนบูรณาการ ก็ต้องทำแผนทุกวิชา เพราะครูสอนเองคนเดียวทั้งหมดทุกวิชา เป็นเรื่องที่หนักมาก แต่ถ้าครูทำแผนแบบบูรณาการ ตรวจสอบตัวชี้วัดให้ดีแล้ว ก็ทำเพียงแผนเดียวบูรณาการไปวิชาอื่นๆ...."

(ครูผู้สอนโรงเรียนที่ 3, ผู้ให้สัมภาษณ์, 27 มกราคม 2555)

"...โรงเรียนขนาดเล็ก เน้นเรื่องอ่านออกเขียนได้เป็นหลัก ใช้แผนบูรณาการที่มีภาษาไทยเป็นแกนแบบนี้ถูกต้องแล้ว เน้นภาษาไทย คณิตศาสตร์ ในชั้นประถมต้น ส่วนวิชาอื่นๆ พวก ศิลปะ การงานฯ ก็บูรณาการสอดแทรกไป.."

(ครูผู้สอนโรงเรียนที่ 4, ผู้ให้สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2555)

2.3 ครูผู้สอนมีเวลาในการเตรียมการสอนมากขึ้น จากเดิมครูผู้สอนแต่ละคน จะต้องสอนประจำชั้นทุกคน ทุกวิชา เมื่อนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กไปใช้ในบริบทคละชั้น ครูผู้สอนสามารถสลับเปลี่ยนกันสอนได้ ทำให้มีเวลาในการเตรียมการสอน และการตรวจผลงานนักเรียนมากขึ้น ดังตัวอย่างการให้สัมภาษณ์ของครูผู้สอน ดังนี้

"...ผมประจำชั้น ป.5 ถนัดสอนคณิตศาสตร์ ผมก็สอนทั้ง ป.5 และ ป.6 ส่วนพี่เขาสอนภาษาไทยเก่งกว่าผม ก็ให้เขาสอนทั้งสองชั้น เรียนพร้อมกันเลย ส่วนวิทยาศาสตร์เราช่วยกันสอนทั้งสองคน วิชาอื่นๆ ก็แบ่งกัน คนที่ไม่ได้สอนก็นั่งตรวจการบ้าน ตรวจงานเด็กอยู่ข้างหลังห้อง..."

(ครูผู้สอนโรงเรียนที่ 5, ผู้ให้สัมภาษณ์, 31 มกราคม 2555)

3. ผลที่เกิดกับผู้เรียน

จากการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กไปใช้ผู้วิจัยได้สรุปผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ดังนี้

3.1 ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ตามแผนการจัดการเรียนรู้และบรรลุตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้ ทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ และด้านเจตคติ (K, P, A) โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ร้อยละ 50 ดังตาราง

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยร้อยละด้านความรู้ของผู้เรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ยร้อยละด้านความรู้ของผู้เรียน โรงเรียนที่				
	1	2	3	4	5
ภาษาไทย	72.47	77.38	74.00	62.00	74.86
คณิตศาสตร์	77.33	71.54	75.00	68.00	73.57
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	70.67	74.62	71.00	71.60	75.43
วิทยาศาสตร์	71.33	76.73	63.75	75.50	77.14
สุขศึกษาและพลศึกษา	76.67	80.78	79.30	79.04	74.36
ศิลปะ	84.67	87.69	82.50	80.00	85.71
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	84.00	85.54	80.00	80.80	85.70
ภาษาต่างประเทศ	63.47	66.15	77.50	70.50	65.71
รวมเฉลี่ย	75.08	77.55	75.38	73.43	76.56

จากตาราง 13 พบว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละด้านความรู้ (K) ของผู้เรียน สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 50 ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 5 โรงเรียน และมีค่ารวมเฉลี่ยร้อยละอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน คือ 75.08, 77.55, 75.38, 73.43 และ 76.56

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยร้อยละด้านทักษะกระบวนการของผู้เรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ยร้อยละด้านทักษะกระบวนการของผู้เรียน โรงเรียนที่				
	1	2	3	4	5
ภาษาไทย	75.77	66.34	72.50	80.04	81.06
คณิตศาสตร์	70.13	72.35	69.87	68.98	63.85
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	79.85	74.62	71.00	71.60	75.43
วิทยาศาสตร์	71.33	76.73	75.11	73.67	77.14
สุขศึกษาและพลศึกษา	76.67	80.78	79.30	79.04	80.56
ศิลปะ	84.67	87.69	82.50	87.65	85.71
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	84.00	85.54	81.55	80.80	85.70
ภาษาต่างประเทศ	70.12	63.24	67.50	70.50	65.74
รวมเฉลี่ย	76.57	75.91	74.92	76.54	76.90

จากตาราง 14 พบว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละด้านทักษะกระบวนการ (P) ของผู้เรียน สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือร้อยละ 50 ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 5 โรงเรียน และมีค่ารวมเฉลี่ยร้อยละอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน คือ 76.57, 75.91, 74.92, 76.54 และ 76.90

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยร้อยละด้านเจตคติของผู้เรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ยร้อยละด้านเจตคติของผู้เรียน โรงเรียนที่				
	1	2	3	4	5
ภาษาไทย	85.27	86.84	82.50	84.74	81.89
คณิตศาสตร์	85.53	82.35	89.07	88.98	83.85
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	89.85	84.62	81.85	81.68	85.03
วิทยาศาสตร์	81.33	86.13	85.71	83.60	87.04
สุขศึกษาและพลศึกษา	86.67	87.78	89.30	89.04	89.56
ศิลปะ	84.97	89.67	82.86	89.65	86.70
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	84.82	88.24	84.55	82.80	85.70
ภาษาต่างประเทศ	84.12	83.24	87.50	85.50	85.04
รวมเฉลี่ย	85.32	86.11	85.42	85.75	85.60

จากตาราง 15 พบว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละด้านเจตคติ (A) ของผู้เรียน สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือร้อยละ 50 ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 5 โรงเรียน และมีค่ารวมเฉลี่ยร้อยละอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน คือ 85.32, 86.11, 85.42, 85.75 และ 85.60

3.2 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงานร่วมกัน สามารถดูแลช่วยเหลือกันทำงานกลุ่ม เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย โดยมีผลการประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม ปรากฏดังนี้

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยร้อยละกระบวนการทำงานกลุ่มของผู้เรียน

โรงเรียนที่				
1	2	3	4	5
76.47	81.71	84.32	79.54	76.90

จากตาราง 16 พบว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละด้านกระบวนการทำงานกลุ่มของผู้เรียน สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือร้อยละ 60 ทั้ง 5 โรงเรียน และการประเมินกระบวนการทำงานกลุ่มในหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการนั้น ไม่สามารถจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

3.3 ผู้เรียนมีพัฒนาการเป็นรายบุคคล จากการประเมินโดยการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ พบว่านักเรียนมีค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทุกคน ทั้ง 5 โรงเรียน ดังตาราง

ตาราง 17 ค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละพัฒนาการของผู้เรียน

โรงเรียนที่	จำนวนผู้เรียนที่ทดลองใช้ (คน)	จำนวนผู้เรียนที่พัฒนาการ (คน)	ค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ	
			ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	12	12	32.14	65.13
2	9	9	26.87	76.54
3	7	7	45.15	75.06
4	10	10	34.55	69.45
5	14	14	24.58	45.12

จากตาราง 17 พบว่า ผู้เรียนที่ได้เรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กทุกคน มีคะแนนพัฒนาการเพิ่มขึ้นจากคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนที่สูงกว่าคะแนนก่อนเรียนทั้ง 5 โรงเรียน

3.4 ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข สังเกตได้จากพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน และจากการที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูผู้สอน และกลุ่มผู้เรียน ดังตัวอย่างการให้สัมภาษณ์ ดังนี้

"...นักเรียนสนุก เวลาเรียนคละชั้น เราให้เขาทำกิจกรรมกลุ่ม พี่กับน้องก็ได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เราเห็นว่าพี่สอนน้องด้วยภาษาเด็กๆ ถ้าสอนแยกกัน เด็กแต่ละชั้นก็จำนวนน้อย ทำกิจกรรมกลุ่มไม่สนุก..."

(ครูผู้สอนโรงเรียนที่ 1, ผู้ให้สัมภาษณ์, 17 มกราคม 2555)

3.5 ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพเป็นรายบุคคล เนื่องจากจำนวนผู้เรียนมีน้อย ครูผู้สอนจึงสามารถดูแล ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือได้เต็มที่

"...หนูเรียนอย่างสนุกทุกวัน คุณครูเอาใจใส่พวกหนูมากค่ะ ถ้าหนูไปเรียนในเมือง คุณครูคงจะมาสอนพวกหนูแบบนี้ได้หรือเปล่าไม่รู้...."

(ผู้เรียนโรงเรียนที่ 2, ผู้ให้สัมภาษณ์, 19 มกราคม 2555)

3.6 ผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสามารถเข้าร่วมแข่งขัน ประกวดในกิจกรรมต่างๆ ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือหน่วยงานอื่นๆ จัดขึ้น และได้รับรางวัลต่างๆ ทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ แสดงว่าคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กที่ได้ทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก มีคุณภาพเทียบเคียงหรือดีกว่ากับโรงเรียนทั่วไปดังตัวอย่าง

3.6.1 โรงเรียนบ้านวังยายมาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ได้รับรางวัลชนะเลิศการแข่งขันพูดภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษาตอนต้น และระดับประถมศึกษาตอนปลาย และได้เป็นตัวแทนเขตพื้นที่การศึกษาไปแข่งขันในระดับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ ส่วนครูผู้สอนได้รับการคัดเลือกให้นำเสนอ best practice ผลการจัดการเรียนรู้ที่ดีเยี่ยมในโรงเรียนขนาดเล็ก ในงานมหกรรมทางการศึกษา ระหว่างวันที่ 21-22 กรกฎาคม พ.ศ.2555 ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

3.6.2 โรงเรียนวัดหาดทรายงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดน้ำพริกสมุนไพร เนื่องในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับภาคเหนือ ครั้งที่ 61 ณ จังหวัดพิจิตร ได้เป็นตัวแทนเข้าแข่งขันในระดับประเทศ

3.6.3 โรงเรียนบ้านวังก้นหวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง

จากผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก เห็นได้ว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กสามารถนำไปใช้ได้ผลจริงสนองตอบตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบและสามารถนำไปใช้ได้ตามบริบทโรงเรียนขนาดเล็กได้ทั่วไป

ผลการวิจัยขั้นตอนที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก

ผลการวิจัยในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กโดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผลการประเมินเป็นไปดังตาราง

ตาราง 18 ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก

มิติการประเมิน/องค์ประกอบ	รายการประเมิน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
มิติด้านการจัดการเรียนรู้				
1.การจัดชั้นเรียนและตารางสอน	1.1 ลักษณะการจัดชั้นเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.80	0.41	มากที่สุด
	1.2 การจัดตารางเรียนแบบบูรณาการตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้เหมาะสม	4.85	0.37	มากที่สุด
2. เนื้อหาวิชา	2.1 การบูรณาการเนื้อหาตามสาระการเรียนรู้เหมาะสม	4.90	0.31	มากที่สุด
	2.2 การจัดสาระการเรียนรู้ตามรูปแบบมีความเป็นองค์รวม	4.95	0.22	มากที่สุด
	2.3 สาระการเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เรียน	4.90	0.31	มากที่สุด
3. วิธีการจัดการเรียนรู้	3.1 กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.90	0.31	มากที่สุด

ตาราง 18 (ต่อ)

มิติการประเมิน / องค์ประกอบ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
	3.2 กิจกรรมการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ	4.60	0.50	มากที่สุด
	3.3 กิจกรรมการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	4.75	0.44	มากที่สุด
	3.4 นำภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อแหล่งเรียนรู้ และเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้	4.75	0.44	มากที่สุด
	3.5 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนกระตือรือร้นในการเรียนรู้ แสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง	4.90	0.31	มากที่สุด
	3.6 จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน	4.85	0.37	มากที่สุด
	3.7 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา	4.85	0.37	มากที่สุด
	3.8 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมประชาธิปไตยและการทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.85	0.37	มากที่สุด

ตาราง 18 (ต่อ)

มิติการประเมิน /องค์ประกอบ	รายการประเมิน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
	3.9 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรัก และภูมิใจในสถานศึกษาและชุมชน	4.90	0.31	มากที่สุด
	3.10 กิจกรรรมการเรียนรู้ส่งเสริมพัฒนาการผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.45	0.83	มาก
4. สิ่งอำนวยความสะดวก	4.1 การจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้เหมาะสม	4.85	0.37	มากที่สุด
	4.2 การจัดวัสดุอุปกรณ์ เครื่องคอมพิวเตอร์เหมาะสม	4.65	0.49	มากที่สุด
	4.3 การจัดโต๊ะเก้าอี้ ที่นั่งของผู้เรียนเหมาะสม	4.85	0.37	มากที่สุด
	4.4 การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนมีความเหมาะสม	4.85	0.37	มากที่สุด
	4.5 การจัดแหล่งการเรียนรู้เหมาะสม	4.75	0.44	มากที่สุด
5. งบประมาณ	5.1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ช่วยแก้ปัญหาด้านงบประมาณที่มีอย่างจำกัดได้	4.90	0.31	มากที่สุด
	5.2 สื่อการเรียนรู้ที่ใช้มีราคาถูกจัดหาง่าย	4.90	0.31	มากที่สุด
มิติด้านสถาบัน				
1. การเรียนรู้ของผู้เรียน	1.1 ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติตามความถนัดและความสนใจ	4.85	0.37	มากที่สุด
	1.2 ผู้เรียนได้ฝึกคิดอย่างหลากหลายและสร้างสรรค์ ได้แสดงออกและมีเหตุผล	4.60	0.50	มากที่สุด

ตาราง 18 (ต่อ)

มิติการประเมิน /องค์ประกอบ	รายการประเมิน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
	1.3 ผู้เรียนได้ฝึกค้นคว้ารวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง	4.75	0.44	มากที่สุด
	1.4 ผู้เรียนได้ฝึกฝนความมีวินัย ความรับผิดชอบในการทำงาน	4.90	0.31	มากที่สุด
	1.5 ผู้เรียนได้เลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง	4.85	0.37	มากที่สุด
	1.6 ผู้เรียนได้รับการเสริมแรงจากครูอย่างต่อเนื่อง	4.85	0.37	มากที่สุด
	1.7 ผู้เรียนได้เรียนรู้จากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4.30	0.73	มาก
	1.8 ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม	4.55	0.51	มากที่สุด
	1.9 ผู้เรียนได้ฝึกประเมินตนเองและประเมินผู้อื่น	4.65	0.49	มากที่สุด
	1.10 ผู้เรียนมีความสุขที่ได้เรียนรู้	4.90	0.31	มากที่สุด
2. ครู	2.1 ครูนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้นำไปใช้ในสภาพจริงได้ง่ายสะดวก	4.75	0.44	มากที่สุด
	2.2 ครูนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในบริบทโรงเรียนขนาดเล็กได้หลากหลาย	**4.70**	**0.47**	**มากที่สุด**

ตาราง 18 (ต่อ)

มิติการประเมิน /องค์ประกอบ	รายการประเมิน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
3. ผู้บริหาร	3.1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ช่วยแก้ปัญหาครูไม่ครบชั้น	4.80	0.41	มากที่สุด
	3.2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีความสะดวกในการนำไปใช้ ง่ายต่อการบริหารจัดการ	4.50	0.69	มากที่สุด
	3.3 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ช่วยสร้างความร่วมมือระหว่างครูกับนักเรียน	4.90	0.31	มากที่สุด
	3.4 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ช่วยประสานความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครองนักเรียน	3.95	0.76	มาก
4. ผู้เชี่ยวชาญ (ศึกษานิเทศก์)	4.1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูผู้สอนกับผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้	4.85	0.37	มากที่สุด
	4.2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้สามารถเป็นแบบอย่างให้กับสถานศึกษาอื่นได้	4.80	0.41	มากที่สุด
	4.3 รูปแบบการจัดการเรียนรู้สามารถนำไปขยายผลหรือนำไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาในบริบทอื่นๆ ได้	4.85	0.37	มากที่สุด

ตาราง 18 (ต่อ)

มิติการประเมิน /องค์ประกอบ	รายการประเมิน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
5. ครอบครัว	5.1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้เรียนกับสมาชิกในครอบครัว	3.80	0.52	มาก
	5.2 ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.65	0.49	มากที่สุด
6. ชุมชน	6.1 ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสาระการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน	3.50	0.51	ปานกลาง
	6.2 ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน	3.45	0.51	ปานกลาง
	6.3 เนื้อหา/สาระการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของชุมชน	3.85	0.37	มาก
	6.4 ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน	3.80	0.41	มาก
	6.5 ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในชุมชน	4.35	0.81	มาก
มิติด้านพฤติกรรม				
1. ด้านความรู้	ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้ (K) ตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้	4.75	0.44	มากที่สุด

ตาราง 18 (ต่อ)

มิติการประเมิน /องค์ประกอบ	รายการประเมิน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
2. ด้านทักษะ	ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ด้านทักษะกระบวนการ (P) ตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้	4.70	0.47	มากที่สุด
3. ด้านเจตคติ	ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ด้านเจตคติ (A) ตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้	4.70	0.47	มากที่สุด

จากตาราง 18 ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยครูผู้สอนที่ได้ทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ครูผู้สอนคนอื่นในโรงเรียนขนาดเล็กที่ทดลองใช้รูปแบบ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ทดลองใช้รูปแบบ และศึกษานิเทศก์ที่ดูแลรับผิดชอบโรงเรียนขนาดเล็กที่ทดลองใช้รูปแบบ พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่มีความเห็นในระดับมากที่สุด จำนวน 42 รายการ รองลงมามีความเห็นในระดับมาก จำนวน 7 รายการ และมีความเห็นในระดับปานกลาง จำนวน 2 รายการ